

Bank Pocztowy

Bank Pocztowy S.A.

Sprawozdanie finansowe
za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Spis treści

Rachunek zysków i strat	3
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Zestawienie zmian w kapitale własnym	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
Noty do sprawozdania finansowego	9
1. Informacje ogólne	9
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
3. Skład Zarządu Banku	9
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
5. Inwestycje w jednostkach zależnych	11
6. Zasady rachunkowości	13
7. Wynik z tytułu odsetek	33
8. Wynik z tytułu prowizji i opłat	34
9. Przychody z tytułu dywidend	34
10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	34
11. Wynik na działalności inwestycyjnej	35
12. Pozostałe przychody operacyjne	35
13. Pozostałe koszty operacyjne	35
14. Ogólne koszty administracyjne	36
15. Świadczenia pracownicze	36
16. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	37
17. Podatek dochodowy	37
18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	39
19. Kasa i środki w Banku Centralnym	39
20. Należności od innych banków	39
21. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	40
22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	41
23. Inwestycyjne papiery wartościowe	45
24. Rzeczowe aktywa trwałe	47
25. Wartości niematerialne	50
26. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	51
27. Pozostałe aktywa	51
28. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	51
29. Zobowiązania wobec innych banków	52
30. Zobowiązania wobec klientów	52
31. Zobowiązania podporządkowane	53
32. Pozostałe zobowiązania	53
33. Rezerwy	53
34. Kapitały własne	54
35. Wartość godziwa instrumentów finansowych	55
36. Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych	58
37. Leasing operacyjny	59
38. Leasing finansowy	59
39. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	60
40. Aktywa warunkowe oraz zobowiązania warunkowe i pozabilansowe	61
41. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	63
42. Informacje o podmiotach powiązanych	63
43. Struktura zatrudnienia	67
44. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	67
45. Cele i zasady zarządzania ryzykiem w Banku	67
46. Zarządzanie kapitałem	90

Rachunek zysków i strat

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
		tys. zł	tys. zł
Działalność kontynuowana*)			
Przychody z tytułu odsetek	7	339 601	251 484
Koszty z tytułu odsetek	7	(146 159)	(101 669)
Wynik z tytułu odsetek		193 442	149 815
Przychody z tytułu prowizji i opłat	8	84 312	80 682
Koszty z tytułu prowizji i opłat	8	(28 831)	(23 563)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		55 481	57 119
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany (w tym instrumenty pochodne)	10	3 446	3 296
Wynik na działalności inwestycyjnej	11	5 602	10 843
Pozostałe przychody operacyjne	12	8 050	7 083
Pozostałe koszty operacyjne	13	(5 194)	(5 456)
Ogólne koszty administracyjne	14, 15	(208 505)	(195 579)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	16	(12 877)	(9 673)
Wynik na działalności operacyjnej		39 445	17 448
Zysk brutto		39 445	17 448
Podatek dochodowy	17	(8 319)	(3 073)
Zysk netto		31 126	14 375

*) W roku zakończonym 31 grudnia 2011 w Banku Pocztowym S.A. nie wystąpiła działalność zaniechana.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Rok zakończony	Rok zakończony
		31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
		tys. zł	tys. zł
Zysk netto		31 126	14 375
Zyski/straty z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	23.34c	(3 128)	(1 256)
w tym podatek odroczony	17	734	295
Pozostałe dochody razem		(3 128)	(1 256)
Dochody całkowite		27 998	13 119

Noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 90 stanowią jego integralną część.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Stan na	Stan na
		31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
		tys. zł	tys. zł
Aktywa			
Kasa, środki w Banku Centralnym	19	74 039	393 403
Należności od innych banków	20	29 082	36 064
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	21	10 014	289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22	3 681 254	2 488 914
Inwestycyjne aktywa finansowe	23	1 324 712	1 142 033
- dostępne do sprzedaży	23	921 192	738 021
- utrzymywane do terminu zapadalności	23	403 520	404 012
Inwestycje w jednostkach zależnych	5	5 964	5 284
Rzeczowe aktywa trwałe	24	46 518	47 331
Wartości niematerialne	25	24 667	24 211
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	17	2 907	1 042
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	17	10 670	12 344
Pozostałe aktywa	27	11 455	10 383
Aktywa razem		5 221 282	4 161 298
Zobowiązania i kapitał własny			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	28	10	17
Zobowiązania wobec innych banków	29	2 828	2 332
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	21	307	0
Zobowiązania wobec klientów	30	4 689 294	3 764 757
Rezerwy	33	4 703	6 781
Pozostałe zobowiązania	32	109 014	92 480
Zobowiązania podporządkowane	31	92 197	0
Zobowiązania razem		4 898 353	3 866 367
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy		97 290	97 290
Kapitał zapasowy		32 727	32 727
Kapitał z aktualizacji wyceny		(2 158)	970
Pozostałe kapitały rezerwowe		163 944	140 151
Zyski zatrzymane		31 126	23 793
Kapitał własny ogółem	34	322 929	294 931
Zobowiązania i kapitał własny razem		5 221 282	4 161 298

Noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 90 stanowią jego integralną część.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Nota	Rok zakończony	Rok zakończony
		31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
		tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		31 126	14 375
Korekty razem:		(430 011)	(597 291)
Amortyzacja		17 744	15 549
Odsetki		3 397	84
Zysk/strata z różnic kursowych		1	0
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		(55)	(311)
Zmiana stanu należności od innych banków	39	(2 368)	(231)
Zmiana instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu		(9 976)	0
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		(1 192 340)	(716 564)
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		251	69
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	39	(187 034)	246 098
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności		492	(404 012)
Zmiana stanu innych aktywów	39	(951)	(2 187)
Zmiana stanu zobowiązań wobec Banku Centralnego		(7)	(22)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		496	(567)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu		0	(264 290)
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		307	(2 488)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		924 537	531 228
Zmiana stanu rezerw		(2 078)	788
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	39	17 030	2 750
Zapłacony podatek dochodowy		(7 776)	(6 258)
Bieżące obciążenie podatkowe (rachunek zysków i strat)		8 319	3 073
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(398 885)	(582 916)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		3	137
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		3	137
Wydatki z działalności inwestycyjnej		18 135	18 744
Nabycie wartości niematerialnych		7 620	6 384
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		10 515	7 860
Inne wydatki inwestycyjne (nabycie udziałów w spółkach zależnych)		0	4 500
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(18 132)	(18 607)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z działalności finansowej		90 340	0
Wpływy z tytułu zaciągnięcia zobowiązań podporządkowanych		90 340	0
Wydatki z działalności finansowej		2 037	303
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		623	303
Inne wydatki finansowe		1 414	0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		88 303	(303)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(328 714)	(601 826)
w tym różnice kursowe netto		(4 661)	(268)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		408 480	1 010 306
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	39	79 766	408 480

Noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 90 stanowią jego integralną część.

Zestawienie zmian w kapitale własnym

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny ogółem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 1 stycznia 2011 roku	97 290	32 727	970	140 151	23 793	294 931
Zysk za okres	0	0	0	0	31 126	31 126
Inne całkowite dochody	0	0	(3 128)	0	0	(3 128)
Całkowite dochody	0	0	(3 128)	0	31 126	27 998
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały rezerwowe	0	0	0	23 793	(23 793)	0
Na dzień 31 grudnia 2011 roku	97 290	32 727	(2 158)	163 944	31 126	322 929

Noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 90 stanowią jego integralną część.

Zestawienie zmian w kapitale własnym

za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny ogółem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 1 stycznia 2010 roku	97 290	32 727	2 226	130 813	18 756	281 812
Zysk za okres	0	0	0	0	14 375	14 375
Inne całkowite dochody	0	0	(1 256)	0	0	(1 256)
Całkowite dochody	0	0	(1 256)	0	14 375	13 119
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały rezerwowe	0	0	0	9 338	(9 338)	0
Na dzień 31 grudnia 2010 roku	97 290	32 727	970	140 151	23 793	294 931

Noty do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 90 stanowią jego integralną część.

Noty do sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Bank Poczty S.A. został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 18 z dnia 5 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Banku Pocztowego Spółki Akcyjnej w Bydgoszczy.

Bank zarejestrowano pod numerem RHB 1378 w dziale B Rejestru Handlowego w dniu 16 maja 1990 roku przez Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. Obecnie Bank figuruje pod numerem 0000010821 w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 002482470.

Czas trwania Banku zgodnie ze Statutem Banku nie jest ograniczony.

Akcjonariat Banku na dzień 31 grudnia 2011 roku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Poczta Polska S.A.	7.296.770	7.296.770	10,00	74.9999
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	2.432.270	2.432.270	10,00	25.0001

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, kapitał akcyjny Banku składa się z 9.729.040 akcji o wartości nominalnej 10 zł za każdą. W okresie od 01.01.2011 r. do 06.10.2011 r. ilość akcji składających się na kapitał akcyjny Banku wyniosła 972.904 akcje o wartości nominalnej 100 zł za każdą. W dniu 07 października 2011 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o dokonaniu wpisu dotyczącego rejestracji podziału akcji zwykłych Banku.

Akcjonariat Banku na dzień 31 grudnia 2010 roku był następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
Poczta Polska S.A.	729.677	729.677	100,00	74.9999
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	243.227	243.227	100,00	25.0001

W porównaniu do 2010 w strukturze własności Banku nie nastąpiły zmiany.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz w granicach dopuszczonych prawem wszelkich innych czynności powiązanych z czynnościami bankowymi.

Podstawowa działalność Banku według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana do działu pozostałe pośrednictwo pieniężne symbol 6419Z (wg PKD 2004 działalność bankowa pozostała – symbol 65.12A).

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów i Statutu Banku.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank sporządził skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodne z MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 15 marca 2012 roku.

3. Skład Zarządu Banku

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- Tomasz Bogus – Prezes Zarządu,
- Szymon Midera – Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Gawron – Członek Zarządu,
- Michał Sobiech – Członek Zarządu.

Nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Uchwałą Zarządu z dnia 15 marca 2012 roku sprawozdanie finansowe Banku za rok zakończony 31 grudnia 2011 zostało zatwierdzone do publikacji.

5. Inwestycje w jednostkach zależnych

Bank posiada wyłącznie inwestycje w następujących jednostkach zależnych:

Stan na dzień 31 grudnia 2011 roku

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Banku w kapitale	Wartość kapitałów podstawowych	Aktywa netto	Przychody za rok 2011	Zysk/Strata za rok 2011
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Działalność wspomagająca usługi finansowe	100 %	3 284	4 318	12 920	461
Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	100 %	2 680	2 143	4 781	67

Stan na dzień 31 grudnia 2010 roku

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Banku w kapitale	Wartość kapitałów podstawowych	Aktywa netto	Przychody za rok 2010	Zysk/Strata za rok 2010
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Działalność wspomagająca usługi finansowe	100 %	3 284	4 004	6 301	720
Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	100 %	2 000	1 396	240	(604)

Na 1 stycznia 2010 Bank nie posiadał inwestycji w spółki zależne.

Na dzień 31 grudnia 2011 i na dzień 31 grudnia 2010 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Bank w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Banku w kapitałach tych jednostek.

Centrum Operacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zostało zawiązane przez Bank Poczty S.A., w dniu 20 maja 2010 roku na podstawie Aktu założycielskiego Spółki.

Zarząd Banku Pocztowego S.A. działał w oparciu o:

- uchwałę Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. nr VII/12/VIII/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki wsparcia operacyjnego Banku Pocztowego S.A.,
- „Strategię Banku Pocztowego na lata 2010 – 2013” zatwierdzoną uchwałą Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. nr V/12/VIII/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 roku,
- uchwałę Zarządu Banku Pocztowego S.A. nr C2/XI/20/2010 z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie powołania spółki wsparcia operacyjnego Banku Pocztowego S.A.

Spółka rozpoczęła działalność z dniem 28 maja 2010 roku.

Podstawowa działalność Centrum Operacyjnego Sp. z o.o. według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana jako pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych – symbol 6619Z. Spółka powstała w celu świadczenia profesjonalnych usług zaplecza /back-office dla produktów aktywnych i pasywnych wspomagających podstawową działalność bankową. Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 3.284 tys. zł, w tym wniesiony aport w wysokości 784 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 Centrum Operacyjne Sp. z o.o. świadczyło usługi na rzecz Banku oraz na rzecz Spółki Dystrybucyjnej Banku Pocztowego Sp. z o.o.

Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zawiązana przez Bank Poczty S.A., w dniu 20 maja 2010 roku na podstawie Aktu założycielskiego Spółki.

Reprezentanci Banku Pocztowego S.A. działali w oparciu o:

- uchwałę Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. nr VI/12/VIII/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 roku w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki dystrybucyjnej Banku Pocztowego S.A.,
- „Strategię Banku Pocztowego na lata 2010 – 2013” zatwierdzoną uchwałą Rady Nadzorczej Banku Pocztowego S.A. nr V/12/VIII/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 roku,
- uchwałę Zarządu Banku Pocztowego S.A. nr C2/X/20/2010 z dnia 19 maja 2010 roku w sprawie powołania spółki dystrybucyjnej Banku Pocztowego S.A.

Spółka rozpoczęła działalność z dniem 28 maja 2010 roku.

Podstawowa działalność Spółki Dystrybucyjnej Banku Pocztowego Sp. z o.o. według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana jako pozostałe formy udzielania kredytów – symbol 6492Z. Spółka powstała w celu stworzenia mobilnych struktur sprzedażowych do produktów finansowych, w tym przede wszystkim współpracy z Bankiem Poczty S.A. w zakresie dystrybucji produktów i usług Banku.

Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku współpracowała z Bankiem Poczty S.A. w zakresie dystrybucji jego produktów.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 2.000 tys. zł.

W dniu 30 września 2011 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Dystrybucyjnej Banku Pocztowego Sp. z o.o. podjęło Uchwałę nr NZW/1/2011 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i pokrycia udziałów. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało pokryte poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego (aportu) w wysokości 680 tys. zł. W dniu 09 stycznia 2012 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wpisaniu podwyższonego kapitału Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał zakładowy Spółki wynosi 2.680 tys. zł, w tym aport w wysokości 680 tys. zł.

6. Zasady rachunkowości

6.1 Podstawa sporządzania sprawozdania finansowego oraz oświadczenie o zgodności sprawozdania finansowego ze standardami rachunkowości

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym instrumentów pochodnych, które wyceniane są do wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w polskich złotych, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach (tys. zł).

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej („UE”) proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF oraz standardami MSSF przyjętymi przez Unię Europejską.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Z dniem 1 stycznia 2005 roku, Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. Nr 152 z dnia 17 września 2009 roku, poz. 1223; „Ustawa o rachunkowości”) dała możliwość przygotowania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF.

Bank zastosował MSSF według stanu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie

Bank nie zdecydował się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: Ujawnienia. Przeniesienia aktywów finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później,
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* (2009) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 *Instrumenty finansowe* (2010) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później,
- Zmiany do MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja: Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później,
- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* i MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji: Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 *Hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub później,
- Zmiany do MSR 12 *Podatek dochodowy: Realizacja podatkowa aktywów* – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku,
- Zmiany do MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów*, – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku,
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdanie finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdanie finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,

- MSR 28 (2011) *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSR 19 (2011) *Świadczenia pracownicze* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* oraz MSR 27 (2011) *jednostkowe sprawozdanie finansowe* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSSF 11 *Wspólne przedsięwzięcia* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej* – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później,
- KIMSF 20: *Koszty usuwania nadkładu („stripping costs”)* poniesione w fazie produkcji w kopalni odkrywkowej – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później.

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Bank zasady (politykę) rachunkowości z wyjątkiem zmian, które będą wynikiem wprowadzenia zmian do MSSF 7 i MSSF 9.

MSSF 9 jest pierwszą fazą w pracach IASB nad zastąpieniem MSR 39 i obejmuje klasyfikację i wycenę aktywów i zobowiązań finansowych. W kolejnych fazach IASB zajmie się rachunkowością zabezpieczeń i utratą wartości aktywów. Bank dokona oceny wpływów standardu kompleksowo, razem z fazami jeszcze nie opublikowanymi. Odnośnie zmian do MSSF 7, zmiana precyzuje wymagania w zakresie ujawnień dotyczących transakcji przeniesienia aktywów finansowych. Bank jest w trakcie analizy wpływu zmiany na sprawozdanie finansowe.

Okres i zakres sprawozdania

Roczne sprawozdanie finansowe Banku obejmuje okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku i zawiera dane porównawcze:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2010 roku,
- dla pozycji rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, zestawienia zmian w kapitale własnym, sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010.

Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po dniu 31 grudnia 2011 roku.

Zarząd Banku nie stwierdza, na dzień zatwierdzenia do publikacji sprawozdania finansowego, istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2011 roku i okresach porównywalnych w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

6.2 Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Utrata wartości aktywów finansowych

Bank ocenia, czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika grupy aktywów finansowych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia lub grupy zdarzeń, które miały miejsce po dacie początkowego ujęcia składnika/grupy aktywów, a które wskazują, iż mogło nastąpić obniżenie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub grupy aktywów. W momencie rozpoznania przesłanek utraty wartości dokonuje się oszacowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Bank rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Więcej informacji na temat aktywów z tytułu podatku odroczonego przedstawiono w nocie 17.

Klasyfikacja umów leasingowych

Bank dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

6.3 Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w bilansie w wartości godziwej, dla których nie identyfikuje się aktywnego rynku, wycenę przeprowadza się w oparciu o powszechnie stosowane modele wyceny bazujące na zmiennych możliwych do zaobserwowania w otoczeniu rynkowym. Część zmiennych np. kształtowanie się przyszłych stóp procentowych, parametry zmienności, korelacje, wymagają profesjonalnej oceny. Modele i zmienne podlegają regularnej weryfikacji. Zmiana stosowanych modeli lub zmiennych w tych modelach mogłaby mieć wpływ na szacunki księgowe w zakresie wyceny.

Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych i ich wartości bilansowe został przedstawiony w nocie 35.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika grupy aktywów finansowych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia lub grupy zdarzeń, które miały miejsce po dacie początkowego ujęcia składnika/grupy aktywów, a które wskazują, iż mogło nastąpić obniżenie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub grupy aktywów. W momencie rozpoznania przesłanek utraty wartości dokonuje się oszacowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Bank przyjmuje trzy podejścia do oszacowania utraty wartości aktywów finansowych zaklasyfikowanych do kategorii pożyczek i należności:

- 1) dla pożyczek i należności, dla których stwierdzono przesłankę wskazującą na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów, a które zostały uznane za indywidualnie znaczące, oszacowanie utraty wartości odbywa się na podstawie analizy przyszłych przepływów pieniężnych prognozowanych dla każdego składnika aktywów;
- 2) dla pożyczek i należności, dla których stwierdzono przesłankę wskazującą na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów, a które nie zostały uznane za indywidualnie znaczące, oszacowanie utraty wartości odbywa się na poziomie wyodrębnionych klas ekspozycji, na podstawie oczekiwanych średnich przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne portfele kredytów;
- 3) dla pożyczek i należności, dla których nie stwierdzono przesłanek wskazujących na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów, ale dla których stwierdzono przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia poniesionych ale nie rozpoznanych strat, odpisy są szacowane na podstawie oczekiwanego okresu ujawniania strat, prawdopodobieństwa ujawnienia strat oraz oczekiwanej straty w momencie ujawnienia.

Jeżeli Bank identyfikuje obiektywne dowody na to, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów klasyfikowanych do kategorii dostępne do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty.

W przypadku instrumentu kapitałowego kwalifikowanego jako dostępny do sprzedaży, dla którego nie można w sposób wiarygodny ustalić wartości godziwej, tj. wycenianego według kosztu historycznego z uwzględnieniem utraty wartości,

odpisy z tytułu utraty wartości nie podlegają odwróceniu.

W przypadku instrumentu dłużnego wycenianego według wartości godziwej, jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych odpisy aktualizujące wartość składnika aktywów finansowych ustala się jako różnicę między wartością składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych i bieżącą wartością przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych przez Bank, zdyskontowaną za pomocą bieżącej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych instrumentów finansowych.

Najważniejsze założenia przyjęte przy ocenie utraty wartości aktywów finansowych oraz wartości bilansowe poszczególnych aktywów finansowych poddanych ocenie dotyczącej utraty wartości przedstawiono w notach 6.5 (5), 20 i 23.

Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu utraty wartości aktywów finansowych są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży składnika aktywów trwałych, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków, co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), innych czynników. Przyjęcie odmiennych założeń wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych. Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty doprowadzenia do sprzedaży, Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady, również opierają się na szacunkach.

Wartość godziwa zabezpieczeń udzielonych kredytów

Wartość godziwą zabezpieczeń do udzielonych kredytów ustala się w oparciu o techniki wyceny oraz analizę rynku nieruchomości. Lista przyjmowanych przez spółkę zabezpieczeń oraz ich wartość godziwa zostały przedstawione w nocie 45.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utrata przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Bank corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Rezerwy

Bank ujmuje rezerwy w bilansie, gdy istnieje obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Rezerwa wykazywana jest w kwocie szacowanego kosztu wypływu środków pieniężnych.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest przez aktuarium metodą aktuarialną jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzenia, rotacji pracowników, wskaźnika umieralności i innych. Wszystkie założenia są weryfikowane na każdy dzień bilansowy. Przy ustalaniu odpowiedniej stopy dyskontowej bierze się pod uwagę stopę zwrotu z „bezpiecznych”, nieobciążonych ryzykiem kredytowym instrumentów finansowych o terminach zapadalności zgodnych średnio z terminami zapadalności obliczanych zobowiązań.

Wielkości bilansowe utworzonych rezerw przedstawiono w notcie 33.

6.4 Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym i okresach porównywalnych Bank nie zmieniał wielkości szacunkowych, które mogłyby mieć wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe.

6.5 Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości

(1) Aktywa i zobowiązania finansowe

(i) Początkowe ujęcie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Bank decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Aktywa i zobowiązania finansowe objęte zakresem MSR 39 klasyfikuje się do następujących kategorii: aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (do tej kategorii zalicza się aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym instrumenty pochodne, a także aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy), aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Wszystkie standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych ujmuje się pozabilansowo na dzień zawarcia transakcji tj. na dzień, w którym Bank zobowiązuje się zakupić składnik aktywów finansowych, natomiast w dniu realizacji transakcji składnik aktywów finansowych wprowadza się do ewidencji bilansowej. Standaryzowana transakcja kupna lub sprzedaży polega na kupnie lub sprzedaży składnika aktywów finansowych zgodnie z umową, której warunki wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym ze zwykle obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

(ii) Późniejsza wycena

Późniejsza wycena instrumentów finansowych zależy od ich klasyfikacji, zgodnie z opisem poniżej:

a) Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe ujmowane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne posiadające na dzień wyceny dodatnią wartość godziwą wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, zaś instrumenty posiadające ujemną wartość z wyceny – jako zobowiązania. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, które nie zostały wyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń, wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”.

b) Pozostałe aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu obejmują instrumenty finansowe nabyte w celu odsprzedaży w krótkim czasie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie. Inne niż pochodne instrumenty finansowe ujmowane

są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej odnoszone są do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Przychody oraz koszty z tytułu odsetek ujmowane są odpowiednio w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” lub „Koszty z tytułu odsetek”.

c) Aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu

Kategoria ta obejmuje aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, po spełnieniu następujących kryteriów:

- wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione; lub
- zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat); lub
- grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej tych instrumentów na dzień bilansowy wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Uzyskane odsetki oraz poniesione koszty wykazywane są odpowiednio w przychodach i kosztach odsetkowych, zgodnie z warunkami kontraktu, a przychody z tytułu dywidend są ujmowane w pozycji „Przychody z tytułu dywidend” w momencie ustalenia praw do ich otrzymania.

W bieżącym okresie sprawozdawczym i okresach porównywalnych Bank nie klasyfikował żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

d) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności, inne niż:

- aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu;
- aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży; oraz
- aktywa finansowe spełniające definicję „pożyczek i należności”.

W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności przed terminem wymagalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat, po roku, w którym wystąpiło to zdarzenie, Bank nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności żadnych aktywów finansowych.

Do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności kwalifikowane są obligacje Skarbu Państwa.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Metoda ta wykorzystuje efektywną stopę procentową, która dokładnie dyskontuje przewidywane przyszłe przepływy pieniężne przez oczekiwany okres życia składnika aktywów finansowych do wartości bilansowej netto składnika aktywów finansowych. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w rachunku zysków i strat w przychodach odsetkowych. Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

e) Pożyczki i należności

Do kategorii pożyczek i należności zalicza się aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Bank zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako

przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

- aktywa finansowe wyznaczone przez Bank przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Po ujęciu początkowym pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Zamortyzowany koszt jest obliczany przy uwzględnieniu dyskonta lub premii oraz prowizji, opłat i kosztów transakcji, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej. Amortyzacja jest ujmowana w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

f) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów.

Do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży kwalifikowane były obligacje Skarbu Państwa, obligacje i bony pieniężne NBP, obligacje korporacyjne oraz akcje w pozostałych jednostkach.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do wyceny według zamortyzowanego kosztu ujmują się w innych całkowitych dochodach (inne całkowite dochody kumulowane są w pozycji kapitału „Kapitał z aktualizacji wyceny”). Kapitał z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży składnika aktywów bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego składnika aktywów, zaklasyfikowanego do portfela dostępnego do sprzedaży, wcześniej ujęte zwiększenia wartości z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają kapitał z aktualizacji wyceny. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat.

W przypadku instrumentów dłużnych przychody odsetkowe oraz dyskonto lub premia rozliczane w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa do otrzymania płatności.

Jeśli nie można ustalić wartości godziwej, to wówczas aktywa są ujmowane według kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

g) Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe inne niż wycenianie w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

h) Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancje finansowe to takie umowy, które zobowiązują Bank, jako ich wystawcę, do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego. Umowy gwarancji finansowych w momencie ich początkowego ujęcia wyceniane są w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować czynności wystawienia gwarancji. W terminie późniejszym zobowiązania te są ujmowane według wyższej z dwóch wartości: najlepszego szacunku wydatków koniecznych do uregulowania bieżących zobowiązań na dzień bilansowy oraz wartości ujętej pierwotnie pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18.

(iii) Przekwalifikowanie aktywów finansowych

Bank może przekwalifikować niebędący instrumentem pochodnym składnik aktywów z kategorii utrzymywanych do obrotu do kategorii pożyczek i należności, jeżeli nie jest już dłużej utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia w niedalekiej przyszłości. Aby składnik aktywów finansowych mógł być przekwalifikowany, musi spełniać warunki wynikające z definicji pożyczek i należności oraz Bank musi mieć intencję i możliwość utrzymywania składnika aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do upływu terminu wymagalności.

Przekwalifikowane aktywa finansowe ujmowane są w wartości godziwej na moment reklasyfikacji. W przypadku przekwalifikowania z kategorii utrzymywanych do obrotu, wszelkie zyski i straty ujęte już w wyniku finansowym, nie ulegają odwróceniu. Wartość godziwa składnika aktywów w momencie przekwalifikowania staje się nowym zamortyzowanym kosztem.

W przypadku aktywów finansowych przekwalifikowanych z kategorii dostępnych do sprzedaży do kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności lub kategorii pożyczek i należności (o ile aktywa te spełniają kryteria klasyfikacji do powyższej kategorii), wszelkie zyski i straty związane z takim składnikiem aktywów, które poprzednio odniesiono na kapitał własny, ujmuje się w następujący sposób:

- w przypadku składnika aktywów z określonym terminem wymagalności, zyski lub straty ujęte w kapitałach własnych do dnia przekwalifikowania amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- w przypadku składnika aktywów o nieokreślonym terminie wymagalności, zyski i straty pozostają w kapitale własnym do momentu sprzedaży lub wyzbycia się go w inny sposób, kiedy to ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Bank nie dokonywał reklasyfikacji żadnych instrumentów finansowych do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy po ich początkowym ujęciu.

(2) Wyłączenie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

(i) Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych (lub część składnika aktywów finansowych, lub część grupy podobnych aktywów finansowych) ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- wygasły prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Bank przeniósł prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do przekazania otrzymanych środków pieniężnych bez zbędnej zwłoki stronie trzeciej na zasadzie pośredniczenia w transakcji i:
 - (a) przeniósł zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów, lub
 - (b) nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ale przeniósł kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych.

W przypadku, gdy Bank przeniósł swoje prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązał się do pośredniczenia w transakcji, ale nie przeniósł ani nie zachował zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ani też wyżej wymienione przeniesienie nie spowodowało przeniesienia kontroli nad składnikiem aktywów, wówczas ten składnik aktywów jest ujmowany w stopniu, w jakim Bank utrzymuje zaangażowanie w składnik aktywów.

Zaangażowanie w składnik aktywów, które przyjmuje formę gwarancji, jest wyceniane według niższej z dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej składnika aktywów oraz maksymalnej kwoty, którą Bank może być zobowiązany zapłacić za ten składnik aktywów.

(ii) Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Bank ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Bank ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

(3) Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży oraz umowy pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe sprzedane z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (transakcje typu repo, sell buy back) nie są wyłączone z bilansu pod warunkiem zachowania przez Bank zasadniczo całości ryzyka i korzyści wynikających z danego aktywa. Zobowiązania wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec banków lub wobec klientów.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse repo, buy sell back), w przypadku których kontrahent zachowuje zasadniczo całość ryzyka i korzyści dotyczących papierów wartościowych, należności z tytułu zawartych transakcji ujmowane są jako należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu i zakupu papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji sprzedaży z udzielonym przyrzeczeniem odkupu podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych zakupionych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży zobowiązanie odzwierciedlające obowiązek ich zwrotu jest ujmowane w zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, jak i na 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu..

(4) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie zaspokojone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, lecz niepowiązanymi stronami transakcji.

Wartość godziwa instrumentów finansowych notowanych na aktywnym zorganizowanym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do bieżącej ceny kupna – dla składnika aktywów, lub bieżącej ceny sprzedaży – dla zaciągniętego zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy zastosowaniu różnych technik wyceny np. oszacowania ceny instrumentu finansowego, na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie regulowanym ceny nie różniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego albo cen składników złożonego instrumentu finansowego lub oszacowania ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne.

(5) Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Do obiektywnych dowodów utraty wartości należą np. znaczące trudności finansowe dłużnika, niespłacenie lub zaleganie ze spłaceniem odsetek lub nominału, wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej dłużnika, obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przesłanki utraty wartości podzielone są na dwie grupy:

- 1) ilościowe: opóźnienie w spłacie raty kapitałowej lub odsetkowej przekracza 90 dni,
- 2) jakościowe:
 - a) kryteria twarde (obowiązkowe):
 - wypowiedzenie umowy kredytowej bądź upadłość kredytobiorcy, jego likwidacja lub wszczęte postępowanie naprawcze wobec dłużnika,
 - restrukturyzacja zadłużenia poprzez zawarcie aneksu (np. dotyczącego wydłużenia okresu kredytowania, zmiany harmonogramu płatności, znaczącej zmiany zabezpieczeń itp.), który w innym przypadku nie zostałby zawarty,
 - umorzenie części kredytu, układ, ugoda,
 - b) kryteria miękkie, czynniki podlegające ocenie eksperckiej analityka dokonującego oceny:
 - opóźnienia lub brak spłat rat kapitałowych lub odsetkowych nie przekraczające 90 dni,
 - niekorzystne zmiany sytuacji finansowej kredytobiorcy,
 - negatywne zmiany czynników makroekonomicznych, które mają wpływ na branżę, w której działa kredytobiorca,

- negatywne zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej czy strukturze kierownictwa,
- utrata rynków zbytu lub znaczących klientów,
- zmiana przepisów prawa mających negatywny wpływ na funkcjonowanie kredytobiorcy,
- znaczący spadek cen rynkowych zabezpieczeń ekspozycji,
- przegrana istotna sprawa sporna mogąca spowodować istotne straty,
- niedostarczenie przez kredytobiorcę dokumentów dotyczących jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- inne, o ile mogą wpłynąć na przewidywane przepływy pieniężne.

(i) Należności od innych banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

W przypadku należności od innych banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w pierwszej kolejności Bank rozważa, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także łącznie w przypadku aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. W przypadku stwierdzenia, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, składnik ten jest włączany do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie oceniany pod względem utraty wartości. Aktywa oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Bank dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku rezerw i kwota straty ujmowana jest w rachunku zysków i strat. W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości. Kredyty wraz z dotyczącymi ich odpisami z tytułu utraty wartości są spisywane w momencie, gdy brak jest realnych perspektyw przyszłych odzysków oraz wszystkie zabezpieczenia zostały zrealizowane i przeniesione na rzecz Banku. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zwiększyła się bądź zmniejszyła z powodu zdarzenia, które miało miejsce po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu zwiększa się bądź zmniejsza poprzez skorygowanie rachunku rezerw.

Wartość bieżąca oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych jest ustalana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla danego instrumentu finansowego. Jeżeli pożyczka bądź należność mają przypisaną zmienną stopę procentową, to stopa dyskontowa dla wyceny utraty wartości, jest bieżącą efektywną stopą procentową. Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym zastawem składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogą powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia, niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe grupowane są według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy, np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego lub procesu oceniania według przyjętej skali, z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, obszaru geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych, tak aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierają się dane historyczne dotyczące strat, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie. Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają i zasadniczo są zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazują na poniesione w grupie straty i ich rozmiary). Metodologia i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

Należności z tytułu kredytów preferencyjnych udzielonych w ramach rządowego programu "Rodzina na swoim" (w przypadku których preferencyjność polega na tym, iż część należnych Bankowi odsetek, w okresie pierwszych ośmiu lat spłaty pokrywana jest przez Skarb Państwa – dopłaty do oprocentowania realizowane są przez Bank Gospodarstwa Krajowego) rozpoznawane są w momencie udzielenia kredytu w wysokości wypłaconych środków, a należności od Banku Gospodarstwa Krajowego są ujmowane w momencie wymagalności części odsetkowej raty, po spełnieniu przez kredytobiorcę warunku zapłaty części kapitałowej rat. Przychody odsetkowe z tytułu powyższych kredytów otrzymywane

od klientów oraz od Banku Gospodarstwa Krajowego prezentowane są łącznie jako przychody odsetkowe od kredytów na nieruchomości od osób fizycznych.

(ii) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

W przypadku aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności na każdy dzień bilansowy Bank indywidualnie ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się, a kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

(iii) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W przypadku inwestycji kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, do obiektywnych dowodów utraty wartości zalicza się znaczący bądź utrzymujący się spadek wartości godziwej składnika aktywów finansowych poniżej kosztu.

Jeżeli nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, to skumulowane straty – będące różnicą pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszone o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat – wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat; wzrost ich wartości godziwej po ujęciu straty z tytułu utraty wartości ujmowany jest bezpośrednio w innych całkowitych dochodach.

W przypadku instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, ocena czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych odbywa się na takich samych zasadach, jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łącznie ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwróconego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

(iv) Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

(6) Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe kompensuje się ze zobowiązaniami finansowymi, ujmując kwotę netto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w przypadku, gdy istnieje obowiązująca aktualnie prawna możliwość kompensowania ze sobą ujętych kwot i istnieje zamiar dokonania rozliczenia netto lub jednoczesnego zrealizowania aktywów i uregulowania zobowiązań.

(7) Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy, wykazywane według wartości nominalnej oraz aktywa finansowe o dużej płynności, tzw. krótkoterminowe (za taki okres można przyjąć okres trzymiesięczny lub krótszy, licząc od daty nabycia).

(8) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia. Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzacja innych rzeczowych aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	25, 40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 – 20 lat
Urządzenia biurowe	5 – 20 lat
Środki transportu	5 lat
Komputery	3 – 10 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	3,5 – 10 lat (ale nie dłużej niż okres umowy najmu)

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się raz w roku, i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku następnego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

(9) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i ujmuje się je w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane raz w roku. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania przyszłych korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub stawki amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych, z efektem od początku następnego roku obrotowego. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w „Ogólnych kosztach administracyjnych”.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej przez okresy ich użytkowania, które dla licencji wynoszą 50% (2 lata), w uzasadnionych przypadkach przy uwzględnieniu przewidywanego okresu użyteczności 3 – 20 lat.

(10) Wkład niepieniężny w formie aportu

Rzeczowe środki trwałe bądź wartości niematerialne, które są wnoszone w formie aportu jako pokrycie kapitału zakładowego wyceniane są do wartości godziwej. Różnica między wartością bilansową a wartością godziwą ujmowana jest w kosztach/przychodach operacyjnych.

(11) Leasing – Bank jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Bank zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

(12) Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Bank raz do roku ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś z aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego czy nastąpiła utrata wartości, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP) pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów lub OWŚP jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Do określania wartości godziwej, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, używany jest odpowiedni model wyceny. Obliczenia te są potwierdzone przez wyceny dokonane na podstawie innych źródeł lub inne dostępne wyznaczniki wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów dotyczących działalności kontynuowanej są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość aktywów z tytułu utraty wartości”, z wyłączeniem aktywów wcześniej przeszacowanych, w przypadku których przeszacowanie zostało odniesione na kapitał. Wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest także ujmowany w kapitałach do wartości wcześniejszych przeszacowań.

Dla aktywów, na końcu każdego okresu obrachunkowego dokonuje się oceny, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że wcześniej ujęte odpisy z tytułu utraty wartości są nadal zasadne i czy nie powinny zostać pomniejszone. Jeżeli takie przesłanki występują, Bank szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów bądź ośrodków wypracowujących wpływy pieniężne. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Podwyższona kwota nie powinna przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji wyceny.

Powyższe kryteria mają także zastosowanie w ocenie, czy nastąpiła utrata wartości niematerialnych. Test ten

przeprowadza się albo dla poszczególnych aktywów, albo dla ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz gdy okoliczności wskazują, że mogła wystąpić utrata wartości.

(13) Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

(14) Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Bank spodziewa się, że wydatki objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest dyskontowana, przy zastosowaniu bieżącej stopy dyskontowej nieuwzględniającej podatku, odzwierciedlającej ewentualne ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Jeżeli kwota rezerwy została zdyskontowana, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako pozostałe koszty operacyjne.

(15) Rozliczenia międzyokresowe

(i) Pozostałe aktywa

Na pozycję „Pozostałe aktywa” składają się głównie: koszty do rozliczenia w czasie, przychody do otrzymania, zaliczki, rozliczenia kart płatniczych, zapasy związane z działalnością uboczną Banku oraz należności od różnych kontrahentów.

Należności od kontrahentów ujmuje się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji (jeżeli występują) zgodnie z MSR 39. Nabyte lub powstałe zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych ujmuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia na dzień ich nabycia lub powstania,

Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, który zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

(ii) Pozostałe zobowiązania

Składnikami innych zobowiązań są między innymi: rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach sprawozdawczych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewykorzystanych urlopów, premii uznaniowych, zaliczki otrzymane oraz pozostałe zobowiązania od kontrahentów, rozrachunki międzybankowe, rozliczenia publiczno-prawne oraz rozliczenia z Poczta Polską z tytułu obsługi zastępczej.

(16) Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

(i) Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia.

Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są dłużej spełniane, Bank zaprzestaje klasyfikacji tego składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczonego do sprzedaży oraz

dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów.

W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do sprzedaży) w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży,
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

W latach 2010-2011 Bank nie posiadał aktywów zakwalifikowanych jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

(17) Ujmowanie przychodów

(i) Wynik z tytułu odsetek

W przypadku wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz oprocentowanych aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, przychody i koszty odsetkowe ujmowane są z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. W przypadku, gdy Bank zmienia oszacowania płatności udzielonych lub otrzymanych, koryguje wartość bilansową składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Korekta jest wyliczana z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego i ujmowana jest w jako przychód lub koszt odsetkowy w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczonych do obrotu bądź desygnowanych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy na moment początkowego ujęcia są ujmowane w przychodach z tytułu odsetek.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów z harmonogramami spłat, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy na moment początkowego ujęcia.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe naliczane są od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

W kolejnych okresach sprawozdawczych Bank dokonuje oceny możliwości naliczenia przychodów odsetkowych od kredytów z utratą wartości i jest to elementem procesu szacowania odpisów aktualizujących należności kredytowe.

(ii) Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje za czynności niezwiązane z wewnętrzną stopą zwrotu kredytów, pożyczek i innych należności, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, tylko są rozkładane w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo, są ujmowane w pozycji „Wynik z tytułu opłat i prowizji”. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są głównie prowizje od kredytów w rachunku bieżącym. Do przychodów prowizyjnych zaliczanych jednorazowo należą np. prowizje za aneks niezmienny harmonogramu, za wydanie zaświadczenia o kredycie, za sporządzenie odpisu umowy oraz inne opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank.

Dodatkowo prowizje za dokonanie istotnej czynności polegającej na pośrednictwie w sprzedaży polis ubezpieczeniowych Bank w momencie początkowego ujęcia należności kredytowych, ujmuje w Rachunku zysków i strat wartość godziwą świadczonej usługi sprzedaży polisy ubezpieczeniowej. Pozostała część opłat z tytułu ubezpieczenia Bank rozlicza w czasie jako integralną część efektywnej stopy procentowej i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych.

(iii) Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw do ich otrzymania.

(iv) Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Pozycja „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” uwzględnia wszystkie zyski i straty wynikające ze zbycia oraz ze zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych niewyznaczonych jako efektywne instrumenty zabezpieczające, aktywów i zobowiązań finansowych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu oraz instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy na moment początkowego ujęcia.

Pozycja ta obejmuje również wynik z pozycji wymiany, tj. dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane, jak niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień bilansowy średniego kursu NBP.

(v) Wynik na działalności inwestycyjnej

Wynik na działalności inwestycyjnej zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności.

(vi) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wykazywane są pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Na pozostałe przychody operacyjne składają się w szczególności zyski z tytułu sprzedaży środków trwałych, otrzymane odszkodowania oraz kary, przychody z odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, spłaty kosztów windykacji, rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania oraz przychody uboczne Banku. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych, koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien, koszty z tytułu spisanych należności, odpisy na należności od dłużników różnych i inne koszty operacyjne.

(18) Podatki

(i) Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (w przypadku należności – podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

(ii) Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem przypadku, gdy:

- rezerwa na odroczony podatek dochodowy powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub innego składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli Banku i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania,

który pozwoli wykorzystać wyżej wymienione różnice, ulgi i straty, z wyjątkiem przypadku, gdy:

- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości wyżej wymienione różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na zrealizowanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat aktywów z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

(19) Kapitały własne

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Pozostałe kapitały własne wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z postanowieniami statutu Banku. Tworzą je:

- kapitał zapasowy, który jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną, z obligatoryjnego 8% odpisu z zysku netto i z przeniesienia kapitału z aktualizacji wyceny,
- kapitał rezerwowy tworzony zgodnie z Prawem Bankowym i statutem Banku z podziału zysku netto,
- wynik netto za okres bieżący oraz niepodzielony zysk lub niepokrytą stratę z okresów poprzednich (prezentowane łącznie w pozycji „Zyski zatrzymane/Niepokryte straty”),
- kapitał z aktualizacji wyceny.

(i) Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostałyby zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „Pozostałych zobowiązań”.

(20) Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (Dz. U. nr 70 z 1996 roku, poz. 335 z późniejszymi zmianami) Bank tworzy ZFŚS. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników. Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank i spółki Banku na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W Banku nie występuje majątek socjalny, całość zobowiązań z tytułu ZFŚS wyrażona jest w środkach pieniężnych zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym.

Na potrzeby prezentacji w niniejszym sprawozdaniu Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań ZFŚS ze względu na fakt, że nie stanowią one aktywów Banku.

(21) Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w polskich złotych. Jest to waluta funkcjonalna Banku. Jest to również waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Bank.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

(22) Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

<u>31 grudnia 2011</u>	<u>31 grudnia 2010</u>
1 USD = 3,4174 zł	1 USD = 2,9641 zł
1 EUR = 4,4168 zł	1 EUR = 3,9603 zł
1 CAD = 3,3440 zł	1 CAD = 2,9691 zł
1 CHF = 3,6333 zł	1 CHF = 3,1639 zł
1 GBP = 5,2691 zł	1 GBP = 4,5938 zł
1 DKK = 0,5941 zł	1 DKK = 0,5313 zł
1 SEK = 0,4950 zł	1 SEK = 0,4415 zł

(23) Rachunkowość zabezpieczeń

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń

6.6 Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Zgodnie z intencją MSSF 8 prezentacja informacji o segmentach jest dokonana w oparciu o strukturę raportowania używaną dla celów wewnętrznych.

Kryterium wydzielenia segmentu stanowi sposób, w jaki prowadzona jest działalność oraz rodzaj i zakres informacji wykorzystywanych przez zarządzających w danej jednostce.

Dla celów zarządczych działalność Banku została podzielona na części w oparciu o sprzedawane produkty, świadczone usługi oraz odbiorców. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: detaliczny, korporacyjny oraz rozliczeń i skarbu. Operacje skoncentrowane są na rynku polskim - podstawową bazę klientów stanowią krajowe osoby fizyczne i podmioty gospodarcze.

Segment detaliczny Banku Pocztowego S.A. w 2011 roku

Segment detaliczny w ujęciu zarządczym obejmuje ofertę skierowaną do osób fizycznych. Oferta zawiera szeroki wachlarz produktów depozytowych, kredytowych, ubezpieczeniowych i funduszy inwestycyjnych. Oferta kierowana jest za pomocą tradycyjnych kanałów dystrybucji poprzez ogólnopolską sieć placówek (w tym sieć Poczty Polskiej), bankowość internetową Poczty24, bankowość mobilną Poczty SMS i Call Centre.

Segment korporacyjny Banku Pocztowego S.A. w 2011 roku

Segment przedsiębiorstw w ujęciu zarządczym obejmuje wynik na działalności uzyskany z tytułu obsługi podmiotów gospodarczych będących osobami prawnymi, osobami fizycznymi oraz jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, jeżeli na podstawie właściwych przepisów prowadzą działalność gospodarczą oraz jednostek budżetowych szczebla centralnego i samorządowego.

Produkty kredytowe, depozytowe oraz usługi rozliczeniowe zostały wzbogacone o atrakcyjną cenowo ofertę produktową mającą na celu ułatwienie przedsiębiorcom efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi. Produkty są oferowane poprzez sieć własną Banku w Regionach Sprzedaży, sieć Poczty Polskiej oraz pośredników finansowych.

Segment rozliczeń i skarbu Banku Pocztowego S.A. w 2011 roku

Segment rozliczeń i skarbu w ujęciu zarządczym obejmuje wynik działalności prowadzonej w zakresie usług rozliczeniowych oraz działalności skarbowej w zakresie księgi handlowej. Najważniejsze usługi rozliczeniowe stanowią: obsługa dokumentów wpłat na rzecz ZUS i Urzędów Skarbowych, bezgotówkowe przekazywanie świadczeń ZUS świadczeniobiorcom oraz włączanie do rozliczeń międzybankowych wpłat gotówkowych. Obszar Skarbu dokonuje transakcji na rynku międzybankowym, lokuje nadwyżkę środków w instrumentach rynkowych lub pozyskuje środki dla Banku. W transakcjach wewnętrznych odkupuje po stawce transferowej od segmentów operacyjnych pozyskane przez nie środki klientów i sprzedaje im fundusze na działalność kredytową.

Pozycje niezaalokowane oraz korekty i wyłączenia

„Wielkości niezaalokowane” obejmują przychody i koszty nieprzyporządkowane do powyższych segmentów. Pozycja obejmuje pozostałe przychody i koszty operacyjne oraz podatek dochodowy.

Kolumna „Korekty i wyłączenia” obejmuje odmienne przyporządkowanie prowizji rozliczanych wg ESP, które w ujęciu zarządczym są uwzględnione w wyniku prowizyjnym i wyłączone z wyniku odsetkowego.

Aktywa ujęte w kolumnie „Korekty i wyłączenia” obejmują odsetki memoriałowe oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości od kredytów i pożyczek klientów. W pasywach są natomiast prezentowane odsetki naliczone memoriałowo.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów operacyjnych

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w sprawozdaniu finansowym. Pozostałe przychody i koszty operacyjne oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Banku i nie jest stosowana ich alokacja do segmentów.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów jest sporządzana zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oprócz różnic opisanych poniżej. Główne różnice w porównaniu do sprawozdania finansowego to odmienne przyporządkowanie prowizji rozliczanych wg ESP. W ujęciu zarządczym prowizje te są ujęte w wyniku prowizyjnym i wyłączone z wyniku odsetkowego.

Przychody odsetkowe z tytułu sprzedaży klientom zewnętrznym w segmencie detalicznym i korporacyjnym stanowią odsetki uzyskane od kredytów i pożyczek klientów Banku.

Przychody odsetkowe z tytułu sprzedaży innym segmentom w segmencie detalicznym i korporacyjnym stanowią przychody ze sprzedaży, po stawkach transferowych, w transakcjach wewnętrznych ze Skarbem depozytów pozyskanych od klientów oraz alokowane zarządcze przychody odsetkowe Skarbu na księdze bankowej.

Koszty odsetkowe płacone klientom zewnętrznym w segmencie detalicznym i korporacyjnym stanowią koszty zapłacone klientom za zdeponowane środki.

Koszty odsetkowe płacone innym segmentom w segmencie detalicznym i korporacyjnym stanowią koszty płacone Skarbowi z tytułu finansowania ich działalności kredytowej.

Wynik z tytułu odsetek stanowi różnicę pomiędzy przychodami a kosztami odsetkowymi. Prowizje z tytułu produktów bankowych rozliczane wg ESP są ujęte w wyniku prowizyjnym i wyłączone z wyniku odsetkowego.

Wynik z tytułu prowizji zawiera wynik na przychodach i kosztach prowizji z tytułu prowadzenia rachunków, sprzedaży produktów depozytowych i kredytowych, produktów ubezpieczeniowych oraz dokonywanych transakcji.

Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową stanowi wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany (w tym instrumenty pochodne) oraz wynik na działalności inwestycyjnej. Wynik na tych operacjach jest przypisany do obszaru rozliczeń i skarbu.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują m.in. wynik na sprzedaży i likwidacji majątku trwałego, sprzedaży wierzytelności bilansowych i pozabilansowych, na działalności windykacyjnej poza spłatami odsetek, prowizji i kapitału. Bank nie dokonuje alokacji tej pozycji na poszczególne segmenty operacyjne.

Ogólne koszty administracyjne Banku obejmują koszty wynagrodzeń oraz koszty administracyjne wraz z amortyzacją.

Koszty są alokowane do linii biznesowych zgodnie z wprowadzoną w Banku metodologią. Bank dokonuje alokacji na linie

biznesowe wszystkich kosztów łącznie z kosztami ogólnego Zarządu. Opracowana metodologia – na potrzeby rozliczenia z wyników segmentów operacyjnych – zakłada również alokację kosztów amortyzacji w celu ustalenia wyników linii biznesowych.

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości obejmuje odpisy utworzone i rozwiązane w danym okresie.

Aktywa segmentu obejmują kredyty i pożyczki od klientów Banku w wielkości nominalnej brutto (bez odsetek memoriałowych i pomniejszych z tytułu rezerw bilansowych). Kwoty sławiające różnice są prezentowane w kolumnie „Korekty i wyłączenia”.

Bank nie alokuje: gotówki i środki zgromadzonych w Banku Centralnym, inwestycyjnych papierów wartościowych, inwestycji w jednostkach zależnych, rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto oraz innych aktywów.

Zobowiązania segmentu stanowią depozyty bieżące, terminowe, zablokowane oraz z tytułu zabezpieczeń pieniężnych w wartości nominalnej bez odsetek. Zobowiązania obszaru Skarbu obejmują zobowiązania terminowe wobec banków, zobowiązania z tytułu sprzedaży papierów wartościowych, wycenę pochodnych instrumentów finansowych, rezerwy, zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania.

Bank nie dokonuje alokacji na segmenty aktywów i zobowiązań innych niż odpowiednio kredyty i pożyczki od klientów Banku oraz depozyty bieżące, terminowe, zablokowane i z tytułu zabezpieczeń pieniężnych, tj. w szczególności obligacji skarbowych, innych aktywów, aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego, pozostałych zobowiązań.

Rok zakończony 31 grudnia 2011	Segment detaiczny	Segment korporacyjny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	134 201	44 980	0	0	14 261	193 442
- sprzedaż klientom zewnętrznym	102 419	6 151	0	0	84 872	193 442
- sprzedaż innym segmentom	31 782	38 829	0	0	(70 611)	0
Wynik z tytułu prowizji	13 096	22 540	34 106	0	(14 261)	55 481
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową*	0	0	9 048	0	0	9 048
Wynik na działalności bankowej	147 297	67 520	43 154	0	0	257 971
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	0	0	0	2 856	0	2 856
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(144 571)	(45 392)	(18 542)	0	0	(208 505)
- amortyzacja	(13 209)	(3 229)	(1 306)	0	0	(17 744)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	(13 184)	307	0	0	0	(12 877)
Wynik na działalności operacyjnej	(10 458)	22 435	24 612	2 856	0	39 445
Zysk (strata) brutto	(10 458)	22 435	24 612	2 856	0	39 445
Podatek dochodowy	0	0	0	(8 319)	0	(8 319)
Zysk (strata) netto	(10 458)	22 435	24 612	(5 463)	0	31 126
Aktywa segmentu	2 666 192	1 104 818	0	1 540 028	(89 756)	5 221 282
Zobowiązania segmentu	3 146 470	1 514 906	0	531 988	27 918	5 221 282

*) wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany (w tym instrumenty pochodne) oraz wynik na działalności inwestycyjnej

Rok zakończony 31 grudnia 2010	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	95 900	40 467	0	0	13 448	149 815
- sprzedaż klientom zewnętrznym	59 821	6 716	0	0	83 278	149 815
- sprzedaż innym segmentom	36 079	33 751	0	0	(69 830)	0
Wynik z tytułu prowizji	4 949	26 568	38 616	0	(13 014)	57 119
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową*	0	0	14 573	0	(434)	14 139
Wynik na działalności bankowej	100 849	67 035	53 189	0	0	221 073
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	0	0	0	1 627	0	1 627
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(126 038)	(43 474)	(26 067)	0	0	(195 579)
- amortyzacja	(10 185)	(3 494)	(1 870)	0	0	(15 549)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	(3 505)	(6 168)	0	0	0	(9 673)
Wynik na działalności operacyjnej	(28 694)	17 393	27 122	1 627	0	17 448
Zysk (strata) brutto	(28 694)	17 393	27 122	1 627	0	17 448
Podatek dochodowy	0	0	0	(3 073)	0	(3 073)
Zysk (strata) netto	(28 694)	17 393	27 122	(1 446)	0	14 375
Aktywa segmentu	1 668 350	916 273	0	1 672 384	(95 709)	4 161 298
Zobowiązania segmentu	1 949 332	1 808 272	0	396 541	7 153	4 161 298

*) wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany (w tym instrumenty pochodne) oraz wynik na działalności inwestycyjnej

Ujawnienia dotyczące kluczowych klientów

Przychody odsetkowe i prowizyjne uzyskiwane na kluczowym kliencie Banku Pocztowego SA są ujęte w segmentach: korporacyjnym oraz rozliczeń i skarbu. Przychody za 2011 r. wyniosły 69.677 tys. zł a za 2010 rok 61.201 tys. zł.

7. Wynik z tytułu odsetek

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu należności od banków	16 142	12 654
Przychody z tytułu należności od klientów, w tym:	264 183	177 108
Od kredytów w rachunku bieżącym	8 888	6 719
Od kredytów i pożyczek terminowych	255 295	170 389
osoby fizyczne	199 481	129 364
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	36 333	25 864
instytucje samorządowe	19 481	15 161
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	59 276	61 722
dostępne do sprzedaży	37 061	49 378
utrzymywane do terminu zapadalności	22 215	12 344
Razem	339 601	251 484

Kwota przychodów odsetkowych od należności z rozpoznaną utratą wartości wyniosła 12.189 tys. zł za rok 2011 i 9.811 tys. zł za rok 2010. Kwota odsetek naliczonych od należności, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości ujęta w przychodach odsetkowych za rok 2011 wynosi 144 tys. zł, natomiast za rok 2010 wynosiła 128 tys. zł. Naliczone odsetki zostały uwzględnione w procesie szacowania odpisów z tytułu utraty wartości tych należności.

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu zobowiązań wobec banków	1 208	758
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, w tym:	141 357	100 911
Od rachunków bieżących	39 501	34 740
Od depozytów terminowych	101 856	66 171
osoby fizyczne	54 633	29 937
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	42 584	33 009
instytucje samorządowe	4 639	3 225
Koszty z tytułu emisji	1 954	0
Koszty z tytułu pożyczki podporządkowanej	1 640	0
Razem	146 159	101 669

8. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:		
udzielonych kredytów i pożyczek	1 431	1 187
operacji rozliczeniowych oraz operacji gotówkowych	53 913	58 734
zobowiązań gwarancyjnych	211	85
kart płatniczych i kredytowych	11 113	8 626
obsługi rachunków bankowych	5 328	6 770
sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	8 635	2 234
obsługi Funduszy Inwestycyjnych	330	392
pozostałe	3 351	2 654
Razem	84 312	80 682

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:		
obsługi rachunków bieżących i lokat terminowych	15 641	10 120
obsługi kart płatniczych, wypłat w bankomatach i POS-ach	4 093	6 367
obsługi kasowej świadczonej na rzecz Banku	4 820	4 513
sprzedaży produktów bankowych	1 194	1 272
pozostałych usług	3 083	1 291
Razem	28 831	23 563

9. Przychody z tytułu dywidend

Bank za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku, jak i za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku nie uzyskał przychodów z tytułu dywidend.

10. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Wynik na instrumentach pochodnych	(30)	(47)
Wynik z operacji papierami wartościowymi przeznaczonymi do obrotu	(16)	0
Wynik z pozycji wymiany	3 492	3 343
Razem	3 446	3 296

11. Wynik na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:		
instrumenty dłużne - sprzedaż	5 602	10 843
Razem	5 602	10 843

12. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Z tytułu sprzedaży, likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	168	454
Otrzymane odszkodowania, kary, grzywny	15	17
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	313	332
Inne z tytułu:	4 914	4 569
rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	729	248
nadpłat należności	48	59
rozwiązania odpisów na należności od przychodów do otrzymania i od dłużników różnych	89	562
spłat kosztów windykacji należności, komorniczych i sądowych	2 931	2 765
z tytułu sprzedaży wierzytelności bilansowych	800	692
zwrot nadpłaconej składki do KNF	228	84
pozostałe	89	159
Przychody uboczne Banku	2 640	1 711
przychody ze sprzedaży towarów i usług	1 805	1 535
inne przychody uboczne	835	176
Razem	8 050	7 083

13. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu sprzedaży, likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	125	186
Koszty z tytułu odszkodowań, kar, grzywien	20	32
Koszty z tytułu przekazania darowizn	262	222
Koszty z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	275	456
Koszty z tytułu windykacji należności	2 665	1 883
Koszty z tytułu odpisów na należności oraz koszty spisania należności	1 629	1 467
Koszty z tytułu wykonania umowy ubezpieczenia - zwrot części składki z lat ubiegłych	163	360
Pozostałe	55	850
Razem	5 194	5 456

Bank utworzył odpisy aktualizujące na należności od dłużników różnych, na zapasy oraz na przychody do otrzymania (przeteterminowane należności prowizyjne), uwzględniając prawdopodobieństwo ich zapłaty i okres przeterminowania tych należności.

14. Ogólne koszty administracyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Świadczenia pracownicze	85 462	81 865
Wynagrodzenia	73 209	70 145
Narzuty na wynagrodzenia	10 839	10 360
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 414	1 360
Koszty rzeczowe	105 299	98 165
Inne świadczenia na rzecz pracowników	4 338	4 681
Materiały	2 824	2 959
Koszty usług obcych, w tym:	58 331	54 209
- Koszty usług telekomunikacyjnych	9 895	9 830
- Koszty usług związanych z rozliczeniami bankowymi	8 872	9 167
- Koszty usług transportowych	3 524	4 185
- Koszty remontów i napraw	1 639	1 492
- Koszty doradztwa i audytu, obsługi prawnej	2 203	2 450
- Koszty serwisu oprogramowania, usług informatycznych	11 489	12 310
- Koszty outsourcingu czynności back-officowych	14 022	7 907
- Koszty usług komunalnych, ochrona i monitoring	4 446	4 388
- Pozostałe	2 241	2 480
Koszty ubezpieczeń, czynszów dzierżawy	17 081	15 323
Koszty promocji i reklamy	15 842	15 569
Pozostałe koszty rzeczowe	1 956	919
Podatki i opłaty	2 936	3 815
Koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1 991	690
Amortyzacja, w tym :	17 744	15 549
- Amortyzacja środków trwałych, w tym:	10 697	9 619
leasing finansowy	495	258
- Amortyzacja wartości niematerialnych	7 047	5 930
Razem	208 505	195 579

15. Świadczenia pracownicze

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Wynagrodzenia, w tym:	73 209	70 145
rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe	(17)	24
rezerwy na niewykorzystane urlopy	337	80
rezerwy na odprawy dla organów Banku	42	452
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	10 839	10 360
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 414	1 360
Razem	85 462	81 865

16. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	(954)	(174)
Kredyty i pożyczki terminowe	(11 902)	(9 938)
osoby fizyczne	(12 757)	(4 276)
- kredyty konsumpcyjne	(8 334)	(5 087)
- kredyty na nieruchomości	(4 256)	811
- kredyty w rachunku karty kredytowej	(167)	0
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	727	(5 533)
instytucje samorządowe	128	(129)
Odsetki	(21)	439
Razem	(12 877)	(9 673)

17. Podatek dochodowy

Rachunek zysków i strat

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Bieżący podatek dochodowy	5 911	6 020
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	5 911	6 020
Odroczony podatek dochodowy	2 408	(2 947)
Związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	2 408	(2 947)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	8 319	3 073
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych w całkowitych dochodach	(734)	(295)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(734)	(295)

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	39 445	17 448
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%	7 495	3 315
Pozycje zwiększające/zmniejszające efektywną stawkę podatkową nie ujęte w podatku odroczonym	824	(242)
- składka na PFRON	188	164
- reprezentacja	103	67
- różnica przejściowa od której nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego	(181)	(655)
- aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczące odpisów aktualizujących, które stały się różnicami trwałymi	537	0
- pozostałe koszty	177	182
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	8 319	3 073
Razem bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	8 319	3 073

Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 grudnia poszczególnych okresów sprawozdawczych wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki do zapłacenia od depozytów	(1 061)	(1 766)	705	(492)
Koszty papierów dłużnych (premia, ESP)	(359)	(163)	(196)	137
Odsetki do zapłacenia od papierów dłużnych	(371)	0	(371)	136
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	(53)	0	(53)	512
Rezerwy na koszty rodzajowe do zapłacenia	(2 436)	(3 591)	1 155	(1 305)
Prowizje i odsetki rozliczane według ESP	(8 481)	(6 631)	(1 850)	(1 352)
Odpisy aktualizujące na należności od podmiotów finansowych	(46)	(18)	(28)	(18)
Odpisy aktualizujące na należności podmiotów niefinansowych	(6 922)	(8 167)	1 245	2 292
Odpisy na prowizje od rachunków bieżących	(869)	(682)	(187)	(682)
Różnica pomiędzy amortyzacją bilansową a podatkową	(584)	(374)	(210)	(171)
Wartość aportu wniesionego do spółki okołobankowej	(98)	0	(98)	0
Pozostałe	(17)	(12)	(5)	145
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto odnoszone na wynik finansowy	(21 297)	(21 404)	107	(798)
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto odnoszone na kapitał własny	(809)	(521)	(288)	451
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	(22 106)	(21 925)	(181)	(347)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Odsetki naliczone do otrzymania od kredytów	3 381	1 725	1 656	273
Dyskonto i odsetki od papierów wartościowych	1 860	3 317	(1 457)	(3 261)
Różnice kursowe dodatnie	0	172	(172)	(243)
Dodatnia wycena transakcji pochodnych	2	55	(53)	(53)
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	2 930	2 842	88	744
Prowizje opodatkowane z góry płacone pośrednikom kredytowym	2 831	721	2 110	391
Wartość udziałów otrzymanych za wniesiony aport do spółki okołobankowej	129	0	129	0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na wynik finansowy	11 133	8 832	2 301	(2 149)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na kapitał własny	303	749	(446)	(746)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego razem	11 436	9 581	1 855	(2 895)
Prezentacja w bilansie:				
Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego	(22 106)	(21 925)	(181)	(347)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	11 436	9 581	1 855	(2 895)
Rezerwa / Aktywa z tytułu podatku odroczonego (netto)	(10 670)	(12 344)	1 674	(3 242)

Zobowiązania/należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 907	1 042

Nota 17 prezentuje wszystkie różnice przejściowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku, w odniesieniu do których istnieje prawdopodobieństwo, że spowodują zwiększenie/zmniejszenie podstawy opodatkowania oraz w przypadku ujemnych różnic zostanie osiągnięty dochód pozwalających na ich rozliczenie, z wyjątkiem eliminowanych z podstawy aktywa odpisów aktualizujących wierzytelności kredytowe wyciszanych według współczynnika nierealizowalności.

Na koniec 2011r. pozycja ta stanowi wartość 3.297 tys. zł natomiast na koniec roku 2010 wynosiła 4.250 tys. zł..

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2011 roku i w okresach porównywalnych Bank nie dokonywał wypłaty dywidendy.

19. Kasa i środki w Banku Centralnym

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Środki pieniężne w kasie	8 828	8 739
Środki pieniężne w rachunku bieżącym w Banku Centralnym	65 211	384 664
Razem	74 039	393 403

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bieżącym w Banku Centralnym Bank wykorzystuje na pokrycie rezerwy obowiązkowej oraz na realizację bieżących rozliczeń pieniężnych w ciągu danego dnia. Musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w wysokości odpowiadającej wartości z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

20. Należności od innych banków

20.a Należności od innych banków (netto)

Struktura rodzajowa	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	5 727	15 077
Pozostałe należności oraz obligacje banków	23 355	20 987
Należności od banków brutto	29 082	36 064
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	0	0
Należności od banków netto	29 082	36 064

Według terminów zapadalności	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	8 836	15 845
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	0
Powyżej 1 roku do 5 lat	0	0
Powyżej 5 lat	20 246	20 219
Razem	29 082	36 064

20.b Należności od innych banków wg metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości oraz przesłanki utraty wartości

Wszystkie należności od innych banków są oceniane indywidualnie oraz nie zidentyfikowano dla nich przesłanek utraty wartości.

Stan na dzień 31 grudnia 2011	Należności od innych banków (wartość brutto)	
	oceniane indywidualnie	bez przesłanki utraty wartości
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	5 727	5 727
Pozostałe należności oraz obligacje banków	23 355	23 355
Razem	29 082	29 082

Stan na dzień 31 grudnia 2010	Należności od innych banków (wartość brutto)	
	oceniane indywidualnie	bez przesłanki utraty wartości
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	15 077	15 077
Pozostałe należności oraz obligacje banków	20 987	20 987
Odsetki	0	0
Razem	36 064	36 064

20.c Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, jak i na 31 grudnia 2010 roku nie nastąpiła utrata wartości należności od innych banków.

21. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Wartości godziwe posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (według rodzaju)

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Notowane	9 976	0
Obligacje Skarbu Państwa	9 976	0
Razem instrumenty finansowe	9 976	0

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank nie posiadał papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu.

Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Powyżej 1 roku do 5 lat	5 129	0
Powyżej 5 lat	4 847	0
Razem	9 976	0

Instrumenty pochodne (według rodzaju)

	Aktywa		Zobowiązania		Aktywa		Zobowiązania	
	Stan na 31 grudnia 2011				Stan na 31 grudnia 2010			
	tys. zł		tys. zł		tys. zł		tys. zł	
FX swap		38		277		289		0
FRA		0		30		0		0
Razem		38		307		289		0

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na dzień 31 grudnia 2011 roku

	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Walutowe instrumenty pochodne:						
Swap walutowy	14 019	88 464	0	0	0	102 483
Instrumenty pochodne stopy procentowej:						
FRA	0	100 000	0	0	0	100 000
Razem instrumenty pochodne	14 019	188 464	0	0	0	202 483

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na dzień 31 grudnia 2011 roku

	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Walutowe instrumenty pochodne:						
Swap walutowy	0	79 724	0	0	0	79 724
Razem instrumenty pochodne	0	79 724	0	0	0	79 724

Prezentowane wartości nominalne dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych są sumą obydwu stron transakcji.

22. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)

22.a Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według rodzaju)

Struktura rodzajowa	Stan na 31 grudnia 2011		Stan na 31 grudnia 2010	
	tys. zł		tys. zł	
W rachunku bieżącym od klientów		96 214		81 648
Kredyty i pożyczki terminowe		3 647 874		2 474 681
osoby fizyczne		2 610 174		1 615 261
- Kredyty konsumpcyjne		1 194 231		919 657
- kredyty na nieruchomości		1 412 165		695 534
- kredyty w rachunku karty kredytowej		3 778		70
Klienci korporacyjni (instytucjonalni)		613 512		499 621
- kredyty na nieruchomości		116 755		99 867
- kredyty operacyjne		95 732		43 616
- kredyty inwestycyjne		319 834		290 968
- pożyczki hipoteczne pod zastaw nieruchomości		80 963		64 942
- kredyty pozostałe (samochodowe, skupione wierzycelności)		228		228

Struktura rodzajowa	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
instytucje samorządowe	424 188	359 799
- kredyty na nieruchomości	1 747	2 634
- kredyty operacyjne	34 879	23 843
- kredyty inwestycyjne	387 562	333 322
Odsetki	17 183	9 061
Kredyty i pożyczki brutto	3 761 271	2 565 390
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	80 017	76 476
Kredyty i pożyczki netto	3 681 254	2 488 914

22.b Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według terminów zapadalności)

Według terminów zapadalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	57 815	82 535
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	85 847	74 293
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	407 023	274 914
Powyżej 1 roku do 5 lat	1 158 212	923 847
Powyżej 5 lat	1 916 724	1 041 394
Dla których termin zapadalności upłynął	38 752	83 151
Odsetki	16 881	8 780
Razem	3 681 254	2 488 914

22.d Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg przesłanki utraty wartości

	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na dzień 31 grudnia 2011							
W rachunku bieżącym od klientów	9 854	86 360	3 078	649	6 776	85 711	92 487
Kredyty i pożyczki terminowe	176 505	3 471 369	62 715	13 273	113 790	3 458 096	3 571 886
osoby fizyczne	105 405	2 504 769	51 300	7 387	54 105	2 497 382	2 551 487
- kredyty konsumpcyjne	78 724	1 115 507	44 617	5 363	34 107	1 110 144	1 144 251
- kredyty na nieruchomości	26 521	1 385 644	6 604	1 970	19 917	1 383 674	1 403 591
- kredyty w rachunku karty kredytowej	160	3 618	79	54	81	3 564	3 645
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	71 100	542 412	11 415	5 569	59 685	536 843	596 528
instytucje samorządowe	0	424 188	0	317	0	423 871	423 871
Odsetki	426	16 757	302	0	124	16 757	16 881
Razem	186 785	3 574 486	66 095	13 922	120 690	3 560 564	3 681 254

	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na dzień 31 grudnia 2010							
W rachunku bieżącym od klientów	10 592	71 056	2 215	574	8 377	70 482	78 859
Kredyty i pożyczki terminowe	174 747	2 299 934	57 430	15 976	117 317	2 283 958	2 401 275
osoby fizyczne	75 496	1 539 765	50 037	6 409	25 459	1 533 356	1 558 815
- kredyty konsumpcyjne	67 776	851 881	46 645	5 275	21 131	846 606	867 737
- kredyty na nieruchomości	7 720	687 814	3 392	1 134	4 328	686 680	691 008
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	70	0	0	0	70	70
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	99 251	400 370	7 393	9 123	91 858	391 247	483 105
instytucje samorządowe	0	359 799	0	444	0	359 355	359 355
Odsetki	472	8 589	281	0	191	8 589	8 780
Razem	185 811	2 379 579	59 926	16 550	125 885	2 363 029	2 488 914

22.e Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Na kolejnych stronach zaprezentowane zostały zmiany stanów odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

	Stan odpisów aktualizujących na dzień 1 stycznia 2011	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie	Stan odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2011
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
W rachunku bieżącym od klientów	2 789	2 056	(948)	(170)	3 727
Kredyty i pożyczki terminowe	73 406	29 563	(16 619)	(10 362)	75 988
osoby fizyczne	56 446	22 551	(9 948)	(10 362)	58 687
- kredyty konsumpcyjne	51 920	17 213	(8 911)	(10 242)	49 980
- kredyty na nieruchomości	4 526	5 205	(1 037)	(120)	8 574
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	133	0	0	133
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	16 516	6 921	(6 453)	0	16 984
instytucje samorządowe	444	91	(218)	0	317
Odsetki	281	21	0	0	302
Razem	76 476	31 640	(17 567)	(10 532)	80 017

	Stan odpisów aktualizujących na dzień 1 stycznia 2010	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie	Stan odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
W rachunku bieżącym od klientów	2 705	998	(698)	(216)	2 789
Kredyty i pożyczki terminowe	68 720	25 295	(16 020)	(4 589)	73 406
osoby fizyczne	56 283	17 237	(12 977)	(4 097)	56 446
- kredyty konsumpcyjne	50 935	15 977	(10 895)	(4 097)	51 920
- kredyty na nieruchomości	5 348	1 260	(2 082)	0	4 526
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	12 121	7 914	(3 027)	(492)	16 516
instytucje samorządowe	316	144	(16)	0	444
Odsetki	720	0	(439)	0	281
Razem	72 145	26 293	(17 157)	(4 805)	76 476

23. Inwestycyjne papiery wartościowe

Stan na 31 grudnia 2011	Dostępne do sprzedaży	Utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Notowane	841 233	403 520	1 244 753
Obligacje Skarbu Państwa	648 635	403 520	1 052 155
w tym na pokrycie BFG	16 047	0	16 047
Obligacje komercyjne	192 598	0	192 598
Nienotowane	79 959	0	79 959
Akcje	8	0	8
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	79 951	0	79 951
Razem instrumenty finansowe	921 192	403 520	1 324 712

Stan na 31 grudnia 2010	Dostępne do sprzedaży	Utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Notowane	608 101	404 012	1 012 113
Obligacje Skarbu Państwa	608 101	404 012	1 012 113
w tym na pokrycie BFG	13 025	0	13 025
Nienotowane	129 920	0	129 920
Akcje	8	0	8
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	129 912	0	129 912
Razem instrumenty finansowe	738 021	404 012	1 142 033

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	79 951	129 912
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	219 845	138 653
Powyżej 1 roku do 5 lat	378 551	319 156
Powyżej 5 lat	242 837	150 292
O nieokreślonej zapadalności	8	8
Razem	921 192	738 021

Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności – według terminów zapadalności

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	10 334	0
Powyżej 1 roku do 5 lat	383 086	292 409
Powyżej 5 lat	10 100	111 603
Razem	403 520	404 012

Reklasyfikacja papierów wartościowych

W roku 2010 Bank w wyniku zmiany intencji dokonał reklasyfikacji papierów wartościowych z portfela dostępnych do sprzedaży do utrzymywanych do terminu zapadalności zgodnie z kryteriami klasyfikacji opisanymi w MSR 39. Reklasyfikacja objęła wybrane obligacje Skarbu Państwa z wyłączeniem obligacji zablokowanych pod BFG.

Nazwa papieru	Wartość nominalna w dniu reklasyfikacji	Średnia stopa ESP na datę reklasyfikacji	Wartość bilansowa w dniu reklasyfikacji	Wartość kapitału z aktualizacji wyceny na pierwotną datę reklasyfikacji
obligacje Skarbu Państwa	389 271	5,31	403 423	1 633
Data bilansowa	Wartość bilansowa po reklasyfikacji	Wartość bilansowa gdyby reklasyfikacja nie wystąpiła	Wycena ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny gdyby reklasyfikacja nie wystąpiła	Kwoty rozliczone do rachunku zysków i strat po reklasyfikacji
31 grudnia 2010	404 012	402 432	5	48
31 grudnia 2011	403 521	405 349	2 991	422

24. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Budynki i budowle	12 962	13 316
Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	499	286
Ulepszenia w obcych obiektach	7 830	6 889
Urządzenia i maszyny	11 164	11 627
Środki trwałe w budowie	3 317	2 858
Środki transportu	97	128
Wyposażenie	9 229	10 312
Środki trwałe przyjęte w ramach umowy leasingu finansowego	1 420	1 915
Rzeczowe aktywa trwałe razem	46 518	47 331

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011

	Budynki i budowle	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	Wyposażenie	Leasing	Środki trwałe razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	18 176	286	16 535	31 303	2 858	156	23 585	2 446	95 345
Zwiększenia	103	213	3 958	3 392	7 070	0	2 378	0	17 114
Zakupy bezpośrednie	103	213	51	2 649	7 070	0	429	0	10 515
Inne zwiększenia	0	0	3 907	743	0	0	1 949	0	6 599
Zmniejszenia	0	0	(373)	(1 020)	(6 611)	0	(437)	0	(8 441)
Sprzedaż, likwidacja i aport	0	0	(373)	(1 020)	(12)	0	(437)	0	(1 842)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	(6 599)	0	0	0	(6 599)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	18 279	499	20 120	33 675	3 317	156	25 526	2 446	104 018
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	4 860	0	9 646	19 676	0	28	13 273	531	48 014
Zwiększenia	457	0	2 644	3 725	0	31	3 345	495	10 697
Amortyzacja	457	0	2 644	3 725	0	31	3 345	495	10 697
Zmniejszenia	0	0	0	(890)	0	0	(321)	0	(1 211)
Sprzedaż, likwidacja i aport	0	0	0	(890)	0	0	(321)	0	(1 211)
Skumulowana amortyzacja (umorzenia) na koniec okresu	5 317	0	12 290	22 511	0	59	16 297	1 026	57 500
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	13 316	286	6 889	11 627	2 858	128	10 312	1 915	47 331
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	12 962	499	7 830	11 164	3 317	97	9 229	1 420	46 518

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2010 do 31 grudnia 2010

	Budynki i budowle	Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Ulepszenia w obcych obiektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	Wyposażenie	Leasing	Środki trwałe razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	17 544	286	15 634	29 773	851	195	23 695	273	88 251
Zwiększenia	632	0	1 309	3 010	2 585	145	1 258	2 173	11 112
Zakupy bezpośrednie	632	0	854	2 963	2 585	145	1 182	2 173	10 534
Inne zwiększenia	0	0	455	47	0	0	76	0	578
Zmniejszenia	0	0	(408)	(1 480)	(578)	(184)	(1 368)	0	(4 018)
Sprzedaż, likwidacja i aport	0	0	(408)	(1 480)	0	(184)	(1 368)	0	(3 440)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	(578)	0	0	0	(578)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	18 176	286	16 535	31 303	2 858	156	23 585	2 446	95 345
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	4 414	0	7 516	17 598	0	18	11 163	273	40 982
Zwiększenia	446	0	2 324	3 234	0	58	3 299	258	9 619
Amortyzacja	446	0	2 324	3 234	0	58	3 299	258	9 619
Zmniejszenia	0	0	(194)	(1 156)	0	(48)	(1 189)	0	(2 587)
Sprzedaż, likwidacja i aport	0	0	(194)	(1 156)	0	(48)	(1 189)	0	(2 587)
Skumulowana amortyzacja (umorzenia) na koniec okresu	4 860	0	9 646	19 676	0	28	13 273	531	48 014
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	13 130	286	8 118	12 175	851	177	12 532	0	47 269
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	13 316	286	6 889	11 627	2 858	128	10 312	1 915	47 331

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na mocy umów leasingu finansowego wynosiła 1.420 tys. zł na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 1.915 tys. zł na dzień 31 grudnia 2010 roku.

25. Wartości niematerialne

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	19 517	21 363
Nakłady na wartości niematerialne	5 150	2 848
Wartości niematerialne razem	24 667	24 211

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2011 do 31 grudnia 2011

	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	55 246	2 848	58 094
Zwiększenia	5 318	3 041	8 359
Przeniesienie z inwestycji	739	0	739
Zakupy bezpośrednie	4 579	3 041	7 620
Zmniejszenia	(2 610)	(739)	(3 349)
Sprzedaż, likwidacja i aport	(2 610)	0	(2 610)
Rozliczenie nakładów	0	(739)	(739)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	57 954	5 150	63 104
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	33 883	0	33 883
Zwiększenia	7 047	0	7 047
Amortyzacja	7 047	0	7 047
Zmniejszenia	(2 493)	0	(2 493)
Sprzedaż, likwidacja i aport	(2 493)	0	(2 493)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	38 437	0	38 437
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	21 363	2 848	24 211
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	19 517	5 150	24 667

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2010 do 31 grudnia 2010

	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	49 594	2 227	51 821
Zwiększenia	5 761	3 269	9 030
Przeniesienie z inwestycji	2 646	0	2 646
Zakupy bezpośrednie	3 115	3 269	6 384
Zmniejszenia	(109)	(2 648)	(2 757)
Sprzedaż, likwidacja i aport	(109)	0	(109)
Rozliczenie nakładów	0	(2 648)	(2 648)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	55 246	2 848	58 094
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	28 052	0	28 052
Zwiększenia	5 930	0	5 930
Amortyzacja	5 930	0	5 930
Zmniejszenia	(99)	0	(99)
Sprzedaż, likwidacja i aport	(99)	0	(99)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	33 883	0	33 883
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	21 542	2 227	23 769
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	21 363	2 848	24 211

26. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

W okresie sprawozdawczym Bank nie posiadał aktywów trwałych klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

27. Pozostałe aktywa

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Przychody do otrzymania*), w tym:	3 252	4 190
przychody do otrzymania brutto	7 823	7 449
odpisy na utratę wartości	(4 571)	(3 259)
Dłużnicy różni, w tym:	5 404	3 246
dłużnicy różni brutto	5 648	3 445
odpisy na utratę wartości	(244)	(199)
Koszty do rozliczenia w czasie**)	1 532	1 467
Rozliczenia kart płatniczych	500	224
Zapasy związane z działalnością uboczną Banku , w tym:	469	829
Zapasy związane z działalnością uboczną Banku brutto	599	959
odpisy na utratę wartości	(130)	(130)
Pozostałe aktywa	298	427
Razem inne aktywa netto	11 455	10 383

*) Przychody do otrzymania to przychody odnoszące się do wyniku danego okresu sprawozdawczego do otrzymania przez Bank w okresie późniejszym, które dotyczą naliczonych opłat i prowizji za czynności bankowe, za prowadzenie rachunków i innych.

***) Koszty do rozliczenia w czasie to koszty poniesione w danym okresie sprawozdawczym dotyczące następných okresów sprawozdawczych, dotyczące w szczególności kosztów ubezpieczenia, prenumeraty i składek na fundusz świadczeń gwarantowanych.

Utrata wartości innych aktywów

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących inne aktywa na początek okresu	3 588	6 190
Utworzenie/aktualizacja rezerw	1 446	1 467
Wykorzystanie rezerw*)	0	(3 507)
Rozwiązanie rezerw	(89)	(562)
Wartość odpisów aktualizujących/rezerw na koniec okresu	4 945	3 588

*) W 2010 roku Bank dokonał spisania należności przedawnionych i nieściągalnych.

28. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące 100	10	17
Operacje terminowe z Bankiem Centralnym	0	0
Razem zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	17

29. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec innych banków obejmują również zobowiązania wobec SKOK-ów.

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	2 828	2 332
Depozyty terminowe	0	0
Razem zobowiązania wobec innych banków	2 828	2 332
w tym:		
Krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy)	2 828	2 332
Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0	0

30. Zobowiązania wobec klientów

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Podmioty finansowe inne niż banki		
Rachunki bieżące	7 344	12 214
Depozyty terminowe	15 475	23 492
Inne zobowiązania	434	191
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	411	184
- pozostałe	23	7
Razem - podmioty finansowe inne niż banki	23 253	35 897
Klienci korporacyjni:		
Rachunki bieżące	345 553	308 508
Depozyty terminowe	869 661	1 149 884
Inne zobowiązania	4 110	2 681
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	2 994	1 282
- pozostałe	1 116	1 399
Razem - Klienci korporacyjni	1 219 324	1 461 073
Klienci indywidualni		
Rachunki bieżące	1 262 930	1 208 401
Depozyty terminowe	1 892 059	763 425
Inne zobowiązania	45 271	15 444
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	209	209
- pozostałe	45 062	15 235
Razem - Klienci indywidualni	3 200 260	1 987 270
Klienci sektora budżetowego		
Rachunki bieżące	147 301	187 656
Depozyty terminowe	98 932	92 811
Inne zobowiązania	224	50
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	7	7
- pozostałe	217	43
Razem - Klienci sektora budżetowego	246 457	280 517
Razem	4 689 294	3 764 757
w tym:		
Krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy)	4 683 585	3 731 176
Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	5 709	33 581

31. Zobowiązania podporządkowane

Stan na 31 grudnia 2011

Nazwa podmiotu	Wartość pożyczki w tys. zł	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan Zobowiązań podporządkowanych
Poczta Polska	43 000	WIBOR6M+3pp	8 lipca 2016	43 041
Notowane na Catalyst	47 340	WIBOR6M+3,75pp (do 8 lipca 2016) WIBOR6M+3,75pp + 1,5 pp (od 9 lipca – 2016 do 8 lipca 2021)	8 lipca 2021	49 156
Razem	90 340			92 197

Na dzień 31 grudnia 2010 Bank nie posiadał zobowiązań podporządkowanych.

32. Pozostałe zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2011 tys. zł	Stan na 31 grudnia 2010 tys. zł
Rozrachunki międzybankowe	35 784	35 395
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24 942	18 530
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 420	1 953
Rozliczenia publiczno - prawne	3 049	3 293
Rozliczenia z tytułu obsługi zastępczej z Poczta Polska	30 577	14 683
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	103	143
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 892	11 325
Rezerwy na premie, nagrody, wynagrodzenia	6 230	4 669
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	1 877	1 567
Przychody przyszłych okresów	1 140	922
Pozostałe zobowiązania razem	109 014	92 480
w tym:		
Krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy)	108 015	90 991
Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	999	1 489

33. Rezerwy

	Rezerwy na sprawy sporne tys. zł	Rezerwa na odprawy emerytalno- rentowe tys. zł	Rezerwy na odprawy dla organów Banku tys. zł	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe tys. zł	Inne rezerwy tys. zł	Razem tys. zł
Stan na 1 stycznia 2011	3 331	826	124	2 480	20	6 781
Utworzenie/aktualizacja rezerw	275	0	49	4 819	0	5 143
Wykorzystanie rezerw	(408)	(25)	0	0	(20)	(453)
Rozwiązanie rezerw	(729)	(17)	(7)	(6 015)	0	(6 768)
Stan na 31 grudnia 2011	2 469	784	166	1 284	0	4 703
Krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy)	218	42	166	1 284	0	1 710
Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	2 251	742	0	0	0	2 993
Stan na 31 grudnia 2011	2 469	784	166	1 284	0	4 703

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalne	Rezerwy na odprawy dla organów Banku	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Inne rezerwy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2010	3 177	802	71	1 943	0	5 993
Utworzenie/aktualizacja rezerw	540	25	53	3 194	20	3 832
Wykorzystanie rezerw	(138)	(1)	0	0	0	(139)
Rozwiązanie rezerw	(248)	0	0	(2 657)	0	(2 905)
Stan na 31 grudnia 2010	3 331	826	124	2 480	20	6 781
Krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy)	0	5	124	2 480	20	2 629
Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	3 331	821	0	0	0	4 152
Stan na 31 grudnia 2010	3 331	826	124	2 480	20	6 781

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym. Bank prowadzi szczegółową ewidencję spraw spornych. W sprawach, w których na Banku ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów, mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków Bank tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw. Bank rozpoznał rezerwy na wszystkie szacowane straty. Szacunkowe terminy realizacji rezerw na sprawy sporne wynoszą, co do zasady, powyżej 1 roku.

W wyliczaniu rezerw na odprawy emerytalne uwzględniane są przyszłe wzrosty wynagrodzeń oparte na planowanych zmianach zawartych w planie kosztów osobowych na 2011 rok oraz przyjętej stopie inflacji na poziomie 2,5% rocznie.

Stopa dyskontowa zastosowana do kalkulacji rezerwy emerytalnej wynosi 5,5% zarówno dla 2011 i 2010 roku.

34. Kapitały własne

34.a Kapitał akcyjny

	Stan na 31 grudnia 2011			Stan na 31 grudnia 2010	
	liczba akcji	wartość akcji tys. zł		liczba akcji	wartość akcji tys. zł
Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 10 zł każda	291.300	2 913	Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 100 zł każda	10 000	1 000
Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 10 zł każda	9.437.740	94 377	Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 100 zł każda	19 340	1 934
Akcje imienne serii C	-	-	Akcje imienne serii C o wartości nominalnej 100 zł każda	17 010	1 701
Akcje imienne serii D	-	-	Akcje imienne serii D o wartości nominalnej 100 zł każda	25 000	2 500
Akcje imienne serii E	-	-	Akcje imienne serii E o wartości nominalnej 100 zł każda	178 650	17 865
Akcje imienne serii F	-	-	Akcje imienne serii F o wartości nominalnej 100 zł każda	55 000	5 500
Akcje imienne serii G	-	-	Akcje imienne serii G o wartości nominalnej 100 zł każda	25 000	2 500
Akcje imienne serii H	-	-	Akcje imienne serii H o wartości nominalnej 100 zł każda	300 000	30 000
Akcje imienne serii I	-	-	Akcje imienne serii I o wartości nominalnej 100 zł każda	130 000	13 000
Akcje imienne serii J	-	-	Akcje imienne serii J o wartości nominalnej 100 zł każda	212 904	21 290
Razem	9 729 040	97 290		972 904	97 290

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał akcyjny Banku składał się z 972.904 akcji o wartości nominalnej 100 zł za każdą. Ogólna charakterystyka akcji została opisana poniżej.

Akcje serii A i B nie były uprzywilejowane co do prawa głosu.

Akcje serii A – w ilości 9.790 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz wszystkie akcje serii B (również należące do Poczty Polskiej S.A.), były uprzywilejowane co do podziału majątku w razie likwidacji Banku w proporcji 5 do 1 w stosunku do akcji zwykłych. Zbycie akcji serii A lub B na osobę spoza akcjonariuszy założycieli powodował utratę przez akcję uprzywilejowania.

Akcje serii C, D, E, F, G, H, I i J nie były uprzywilejowane co do prawa głosu, co do dywidendy czy co do podziału majątku w razie likwidacji Banku.

972.904 akcje to akcje zwykłe (1 akcja odpowiada 1 głosowi).

W dniu 07 października 2011 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie o dokonaniu wpisu dotyczącego rejestracji podziału akcji Banku.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku, kapitał akcyjny Grupy składa się z 9.729.040 akcji o wartości nominalnej 10 zł za każdą.

Akcje serii A – w ilości 291.300 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) nie są uprzywilejowane co do prawa głosu i są uprzywilejowane co do podziału majątku w razie likwidacji Banku w proporcji 5 do 1 w stosunku do akcji zwykłych. Zbycie akcji serii A na osobę spoza akcjonariuszy założycieli powoduje utratę przez akcję uprzywilejowania.

Akcje serii B - w ilości 7.005.470 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz w ilości 2.432.270 sztuk (należące do Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A.) nie są uprzywilejowane.

34.b Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną, z obligatoryjnego 8% odpisu z zysku netto.

34.c Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny powstaje w wyniku rozpoznania efektu wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży w kwocie netto (po uwzględnieniu podatku odroczonego).

Składniki te zostają wyksięgowane z kapitału z aktualizacji wyceny w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat).

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(3 827)	(387)
Z tytułu wyceny papierów z portfela dostępnych do sprzedaży reklasyfikowanych do utrzymywanych do terminu zapadalności	1 163	1 585
Podatek odroczone od wyceny ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny	506	(228)
Kapitał z aktualizacji wyceny razem	(2 158)	970

34.d Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy tworzony jest zgodnie z Prawem bankowym i statutem Banku z podziału zysku netto i składa się na niego fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz pozostały.

35. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa jest to kwota, za którą składnik aktywów może zostać sprzedany lub wymieniony na inny składnik aktywów lub zobowiązanie może zostać uregulowane w ramach wolnorynkowej transakcji przeprowadzonej pomiędzy niepowiązаныmi stronami dobrze poinformowanymi oraz dobrowolnie zawierającymi transakcję.

Bank jest w posiadaniu instrumentów finansowych, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej.

Główne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku do wartości godziwej stanowią składniki wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub kosztu historycznego:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności nieprzeznaczone do obrotu;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;
- zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa dla kategorii „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” została wyznaczona poprzez wyliczenie dla każdego kredytu korekty wartości bilansowej do wartości godziwej. Korekta ta została wyliczona jako różnica pomiędzy sumą przyszłych przepływów pieniężnych kredytu, wynikających z przepływów kapitałowych i odsetkowych zdyskontowanych rynkową stopą procentową powiększoną o aktualną marżę a wartością bilansową kredytu. Aktualna marża dla każdego kredytu została wyznaczona jako średnia marża dla analogicznej grupy produktów udzielonych w ciągu ostatnich 6 miesięcy poprzedzających datę sprawozdania. Korektę wartości bilansowej do wartości godziwej wyznaczano dla kredytów, dla których przyszłe przepływy finansowe są znane, natomiast dla pozostałych, w tym kredytów w rachunku bieżącym, przyjęto korektę zerową.

Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności

Wartość godziwa obligacji Skarbu Państwa jest wyznaczana bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku.

Należności od innych banków

Dla papierów komercyjnych z wbudowaną opcją wcześniejszego wykupu wycenę dokonuje się przy założeniu realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie. Wycena opcji call wbudowanej w obligację na dzień bilansowy opiera się na wyznaczeniu różnicy pomiędzy wyceną obligacji z uwzględnieniem realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie oraz zdyskontowanymi przepływami z obligacji przy założeniu utrzymania obligacji do terminu zapadalności.

Pozostałe aktywa finansowe neujmowane w bilansie w wartości godziwej

W przypadku pewnych grup aktywów finansowych utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości Bank uznaje, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i inwestycji w jednostkach zależnych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa dla kategorii „Zobowiązania wobec klientów” została wyznaczona poprzez wyliczenie dla każdego depozytu terminowego korekty wartości godziwej do wartości bilansowej. Korekta ta została wyliczona jako różnica pomiędzy wartością bieżącą wynikającą z salda kapitału i naliczonych odsetek na dzień sprawozdania, a sumą przyszłych przepływów kapitału i odsetek dla okresu od daty sprawozdania do terminu zapadalności zdyskontowanych rynkową stopą procentową powiększoną o marżę stanowiącą różnicę pomiędzy oprocentowaniem depozytu i stopą bazową z dnia zawarcia depozytu. Dla każdego depozytu terminowego została przypisana rynkowa stopa procentowa według kwotowań z dnia sprawozdania, odpowiadająca liczbie dni pozostałych od daty sprawozdania do terminu zapadalności. Dla depozytów bieżących przyjęto zerową korektę.

Zobowiązania finansowe inne niż wobec klientów

Wartość godziwa dla bieżących zobowiązań, depozytów terminowych banków, których termin wymagalności nie przekracza jednego roku oraz pozostałych zobowiązań finansowych stanowi ich wartość bilansowa.

Zobowiązania podporządkowane

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczki podporządkowanej i emisji własnej odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcie transakcji.

W tabeli poniżej przedstawiono różnice pomiędzy wartością bilansową (wartość bilansowa kredytu oraz zobowiązań została zaprezentowana wraz z narosłymi odsetkami) i szacowaną wartością godziwą aktywów i zobowiązań finansowych Banku, które nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej."

Noty do sprawozdania finansowego
Banku Pocztowego S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
(dane w tysiącach złotych)

	Stan na 31 grudnia 2011		Stan na 31 grudnia 2010	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	74 039	74 039	393 403	393 403
Należności od innych banków	29 082	29 082	36 064	36 064
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	3 681 254	3 627 597	2 488 914	2 305 498
W rachunku bieżącym od klientów	93 164	93 164	79 138	79 138
Kredyty i pożyczki terminowe	3 588 090	3 534 433	2 409 776	2 226 360
osoby fizyczne	2 562 693	2 504 062	1 564 333	1 423 036
- Kredyty konsumpcyjne	1 151 456	1 160 333	870 809	807 210
- kredyty na nieruchomości	1 407 590	1 340 082	693 454	615 756
- kredyty w rachunku karty kredytowej	3 647	3 647	70	70
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	598 750	598 328	484 815	454 904
instytucje samorządowe	426 647	432 043	360 628	348 420
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	403 520	405 349	404 012	402 432
Pozostałe aktywa finansowe (inwestycje w jednostki zależne)	5 964	5 964	5 284	5 284
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	10	17	17
Zobowiązania wobec innych banków	2 828	2 828	2 332	2 332
Zobowiązania wobec klientów	4 689 294	4 680 206	3 764 757	3 800 303
Pozostałe zobowiązania finansowe:				
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 420	1 420	1 953	1 953
Zobowiązania podporządkowane	92 197	92 302	0	0

36. Kategorie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku Bank dokonał następującego zaklasyfikowania instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej do odpowiednich kategorii:

Poziom I: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku. Do tej kategorii Bank klasyfikuje obligacje Skarbu Państwa oraz bony skarbowe.

Poziom II: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe. Do tej kategorii Bank klasyfikuje bony pieniężne oraz następujące instrumenty pochodne: FX Swap, FRA które są wyceniane na podstawie modeli zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Poziom III: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o powszechnie stosowane przez uczestników rynku techniki wyceny, których założenia nie bazują na informacji pochodzącej z aktywnego rynku. Do kategorii tej należą dłużne papiery wartościowe (obligacje komercyjne), dla których Bank samodzielnie szacuje spread kredytowy z tytułu ryzyka kontrahenta. Instrumenty te są wyceniane na podstawie modeli zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem spreadu kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank posiadał obligacje komercyjne z gwarancją Skarbu Państwa.

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe poszczególnych kategorii aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne poziomy wyceny.

Stan na 31 grudnia 2011

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe, w tym:	658 619	79 989	192 598	931 206
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	9 976	38	0	10 014
Inwestycyjne aktywa finansowe	648 643	79 951	192 598	921 192
- dostępne do sprzedaży	648 643	79 951	192 598	921 192
Zobowiązania finansowe, w tym:	0	307	0	307
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	307	0	307

Stan na 31 grudnia 2010

	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa finansowe, w tym:	608 109	130 201	0	738 310
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	289	0	289
Inwestycyjne aktywa finansowe	608 109	129 912	0	738 021
- dostępne do sprzedaży	608 109	129 912	0	738 021
Zobowiązania finansowe, w tym:	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0

W analizowanym okresie nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy pierwszą i drugą kategorią.

Potencjalny wpływ na zmianę wartość godziwej obligacji z Poziomu III przy zmianie spreadu kredytowego wynosi (-69) tys. zł przy wzroście spreadu kredytowego o 1 p.b.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych w 2011r., których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

Poziom III	Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	tys. zł
Stan na 31 grudnia 2010		0
Zyski lub straty		3 342
rozpoznane w rachunku zysków i strat:		3 582
- przychody z tytułu odsetek		3 582
rozpoznane w pozostałych dochodach całkowitych		(240)
Zakupy		197 881
Sprzedaże		0
Wyłacony kupon		(8 625)
Transfery		0
Stan na 31 grudnia 2011		192 598

37. Leasing operacyjny

Bank jako leasingobiorca

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres. Klasyfikując zgodnie z MSR 17 za podstawowe kryterium przyjęto zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

W przypadku zawartych przez Bank umów leasingu operacyjnego, gdy zasadniczo całe ryzyko i pożytki z leasingowanych środków pozostaje po stronie leasingodawcy (w tym wypadku głównie umowy najmu lub dzierżawy), opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Umowy leasingu operacyjnego, w których Bank występuje jako leasingobiorca, dotyczą przede wszystkim:

- dzierżawy pomieszczeń – umowy zostały zawarte z reguły na 5 lat z możliwością przedłużenia najmu,
- umowy dzierżawy samochodów - zawarte na 48 miesięcy z opcją wykupu po cenie zbliżonej do rynkowej.

Umowy na czas nieokreślony zostały policzone za okres wypowiedzenia.

Nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwoływalne umowy subleasingu.

Na dzień 31 grudnia 2011 oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
W okresie 1 roku	15 038	11 347
W okresie od 1 do 5 lat	31 577	36 767
Powyżej 5 lat	0	0
Razem	46 615	48 114

Powyższe wartości wynikają z faktu, iż na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank nie miał zawartych umów, których okres trwania przekraczałby okres 5 lat, tj datę 31 grudnia 2016 roku.

38. Leasing finansowy

Bank jako leasingobiorca

W przypadku umowy, na mocy której Bank przejmuje zasadniczo całe ryzyko i pożytki wynikające z posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu (w tym wypadku środki trwałe) jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w korespondencji ze zobowiązaniami z tytułu leasingu, a rozliczenie ponoszonych opłat leasingowych w rachunku zysku i strat.

Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu ww. środki trwale ujęte zostały w bilansie w kwotach równych wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu z uwagi na to, iż jest ona niższa od wartości godziwej.

Leasing finansowy wykazywany przez Bank w niniejszej notcie dotyczy głównie sprzętu informatycznego. Z umowy leasingu finansowego sprzętu komputerowego oraz ogólnych warunków umowy leasingu wynika, że następuje zasadniczo przeniesienie całego ryzyka i pożytków na leasingobiorcę. Z ogólnych warunków umowy wynika również, iż Bank zdecydował się na opcję leasingu z możliwością wykupu urządzeń za sumę odpowiadającą ich wartości rynkowej. Ponadto z umowy leasingu wynika, iż przedmiot leasingu ma na tyle specyficzny charakter, że tylko leasingobiorca może z niego korzystać bez dokonywania większych modyfikacji.

Na dzień 31 grudnia 2011 oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2011		Stan na 31 grudnia 2010	
	Oplaty minimalne tys. zł	Wartość bieżąca opłat tys. zł	Oplaty minimalne tys. zł	Wartość bieżąca opłat tys. zł
W okresie 1 roku	623	542	618	509
W okresie od 1 do 5 lat	935	878	1 545	1 444
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 558	1 420	2 163	1 953
Minus koszty finansowe	(138)		(210)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 420	1 420	1 953	1 953
Krótkoterminowe	542	542	509	509
Długoterminowe	878	878	1 444	1 444

39. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Kasa i środki w Banku Centralnym	74 039	393 403
Rachunki bieżące	5 727	15 077
Razem	79 766	408 480

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010:

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Zmiana stanu należności od innych banków		
Bilansowa zmiana stanu	6 982	284 810
Zmiana stanu rachunków nostro - środki pieniężne	(9 350)	9 959
Zmiana stanu lokat do 3 m-cy - środki pieniężne	0	(295 000)
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(2 368)	(231)

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		
Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w działalności operacyjnej	(183 171)	247 649
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	(3 863)	(1 551)
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(187 034)	246 098

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów		
Likwidacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(1 072)	(59)
Przyjęcie środków trwałych w ramach umowy leasingu finansowego	121	45
	0	(2 173)
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(951)	(2 187)

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	16 534	2 530
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu w działalności finansowej	496	220
Zmiana stanu zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	17 030	2 750

40. Aktywa warunkowe oraz zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe udzielone według rodzaju	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Finansowe	390 617	280 501
- niewykorzystane linie kredytowe	385 181	280 321
- limity na kartach kredytowych	5 436	180
Gwarancyjne	11 567	6 977
- gwarancje udzielone	11 567	6 977
Razem	402 184	287 478

Zobowiązania warunkowe udzielone według terminów zapadalności	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Finansowe	390 617	280 501
Bez określonego terminu	202 547	132 171
Do 1 miesiąca	25 539	15 488
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	44 677	29 199
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	110 832	96 394
Powyżej 1 roku do 5 lat	7 022	7 249
Gwarancyjne	11 567	6 977
Do 1 miesiąca	19	0
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	12	53
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	293	325
Powyżej 1 roku do 5 lat	9 480	4 836
Powyżej 5 lat	1 763	1 763
Razem	402 184	287 478

W ramach zobowiązań warunkowych dominują gwarancje spłaty należności oraz dobrego wykonania kontraktów wystawione głównie na rzecz klientów korporacyjnych. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są jako element zaangażowania obciążonego ryzykiem kredytowym. Ocena ryzyka wynikającego z udzielonych gwarancji i bezwarunkowych zobowiązań dotyczących finansowania stanowi element procesu oceny ryzyka kredytowego wynikającego z innych produktów kredytowych posiadanych przez danych klientów, tzn. wszystkie produkty kredytowe, łącznie z gwarancjami, udzielone konkretnym kredytobiorcom analizowane są równoległe zarówno pod kątem oceny przesłanek utraty wartości, jak i pomiaru odpisów aktualizujących.

Oszacowana kwota rezerw na udzielone zobowiązania gwarancyjne i zobowiązania dotyczące finansowania na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 1.284 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 2.480 tys. zł). Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe są ewidencjonowane na kontach bilansowych i prezentowane w nocie 33 jako pozycja „Rezerwy na udzielone zobowiązania pozabilansowe”.

Sprawy sądowe

W roku 2011 Bank nie był stroną w żadnym postępowaniu toczącym się przed sądem lub organem administracji publicznej, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10 % kapitałów własnych Banku. Wszelkie ryzyka wiążące się z postępowaniami toczącymi się przed sądem lub organem administracji publicznej są odpowiednio zabezpieczone poziomem utworzonych rezerw.

Suma roszczeń z tytułu toczących się postępowań, w których Bank jest stroną pozwaną, dla których Bank szacuje prawdopodobieństwo przegranej na poniżej 50%, wynosiła odpowiednio: na dzień 31 grudnia 2011 roku 424 tys. zł oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku 1.320 tys. zł.

W tabeli poniżej prezentujemy zaangażowanie pozabilansowe brutto (linie kredytowe, gwarancje) wobec pięciu największych klientów w danym roku.

Nazwa kredytobiorcy	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Klient 1	25 568	25 571
Klient 2	6 618	11 205
Klient 3	6 000	8 000
Klient 4	5 300	7 787
Klient 5	4 897	6 738

41. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Stan na
31 grudnia 2011

Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
		tys. zł	tys. zł
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych	15 267	16 047
Razem		15 267	16 047

Stan na
31 grudnia 2010

Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
		tys. zł	tys. zł
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych	12 635	13 025
Razem		12 635	13 025

42. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmioty powiązane z Bankiem to:

- podmiot dominujący: Poczta Polska S.A.,
- podmiot o znaczącym wpływie na Grupę: PKO Bank Polski S.A.,
- jednostki zależne od Banku: Centrum Operacyjne Sp. z o.o., Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Sp. z o.o.,
- pozostałe jednostki Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.: Poczta Agencja Usług Finansowych S.A., Post-Tel Sp. z o.o., Postdata S.A., Pocztove Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, Pocztylion-Arka PTE S.A.,
- główna kadra kierownicza: członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej oraz dyrektorzy jednostki dominującej.

Zgodnie z MSR 24 do podmiotów powiązanych Bank zalicza jednostki zależne od Skarbu Państwa Polskiego, który sprawuje kontrolę nad Bankiem za pośrednictwem głównego akcjonariusza. Na potrzeby niniejszego sprawozdania przez jednostki zależne od Skarbu Państwa należy rozumieć jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa, których lista jest publikowana na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego.

W latach 2010-2011 roku nie miały miejsca niestandardowe znaczące transakcje z podmiotami powiązanymi, których charakter i warunki nie wynikały z bieżącej działalności operacyjnej.

Poniżej zaprezentowano charakter istotnych umów z podmiotami powiązanymi:

- pakiet umów związanych z pośrednictwem finansowym realizowanym w imieniu i na rzecz Banku Pocztowego S.A. w zakresie całej gamy produktów i usług Banku,
- umowy związane z pośrednictwem finansowym realizowanym w imieniu i na rzecz podmiotu powiązanego (w tym umowa rachunku bankowego wraz z produktami dodatkowymi),
- pakiet umów związanych z zastępczą obsługą kasową w imieniu i na rzecz Banku Pocztowego S.A. z tytułu obsługi gotówkowej wpłat i wypłat klientów Banku,
- pakiet umów związanych z obsługą finansową przez Bank Poczty S.A., w szczególności w zakresie obsługi zasiłków i nadmiarów gotówkowych, cash processingu, itp.,
- umowa najmu regulująca zasady i warunki najmu/podnajmu lokali lub pomieszczeń na placówki Banku Pocztowego S.A.,
- umowa dotycząca dzierżawy sprzętu, korzystania z systemu operacyjnego i baz danych,
- umowy dotyczące świadczenia usług backoffice'owych dla potrzeb Banku,
- umowy dotyczące pośrednictwa w imieniu i na rzecz Banku w sprzedaży produktów i usług Banku.

Wolumeny transakcji oraz przychody i koszty z nimi związane zostały zaprezentowane w poniższych tabelach:

Rok zakończony 31 grudnia 2011	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę	Jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	36 362	55	47	6 215	2 957
Rachunki nostro	0	55	0	0	0
Kredyty udzielone	0	0	0	6 215	1 975
Inne należności	36 362	0	47	0	982
Zobowiązania	580 094	0	5 871	2 896	22 019
Depozyty otrzymane	512 696	0	4 528	2 890	21 802
Inne zobowiązania	67 398	0	1 343	6	217
Operacje pozabilansowe	25 568	0	0	293	3 186
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	25 568	0	0	293	3 186
- udzielone	25 568	0	0	293	3 186
Przychody	41 404	494	764	325	2 728
- z tytułu odsetek	0	481	0	301	175
- z tytułu prowizji	41 394	0	3	23	143
- z tytułu innych przychodów	10	13	761	1	2 410
Koszty	(78 359)	(782)	(13 613)	(18 807)	(1 063)
- z tytułu odsetek	(32 407)	(292)	(190)	(93)	(710)
- z tytułu prowizji	(27 778)	(472)	0	0	(0)
- z tytułu kosztów rzeczowych	(18 174)	(18)	(13 423)	(2)	(353)
- z tytułu kosztów osobowych	0	0	0	(18 712)	0

Rok zakończony 31 grudnia 2010	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę	Jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	8 045	0	12	6 169	2 792
Kredyty udzielone	0	0	0	6 169	2 792
Inne należności	8 045	0	12	0	0
Zobowiązania	966 323	0	5 785	2 754	26 509
Depozyty otrzymane	949 891	0	5 633	2 754	26 509
Inne zobowiązania	16 432	0	152	0	0
Operacje pozabilansowe	25 571	0	0	313	0
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	25 571	0	0	313	0
- udzielone	25 571	0	0	313	0
Przychody	47 078	915	384	345	341
- z tytułu odsetek	0	419	0	326	129
- z tytułu prowizji	47 054	496	1	19	106
- z tytułu innych przychodów	24	0	383	0	106
Koszty	(54 339)	(698)	(6 731)	(19 205)	(916)
- z tytułu odsetek	(17 778)	(101)	(98)	(88)	(553)
- z tytułu prowizji	(18 107)	(597)	(6 631)	0	0
- z tytułu kosztów rzeczowych	(18 454)	0	2	0	(363)
- z tytułu kosztów osobowych	0	0	0	(19 117)	0

	Rok zakończony 31 grudnia 2011		Rok zakończony 31 grudnia 2010	
	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Jednostki samorządu terytorialnego	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Jednostki samorządu terytorialnego
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	30 357	427 426	59 953	360 243
Kredyty udzielone	10 105	426 654	39 734	360 227
Inne należności	20 252	772	20 219	16
Zobowiązania	28 165	248 447	107	280 727
Depozyty otrzymane	28 109	246 389	107	280 516
Inne zobowiązania	56	2 058	0	211
Operacje pozabilansowe	4 024	2 100	4 046	1 600
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	4 024	2 100	4 046	1 600
- udzielone	4 024	2 100	4 046	1 600
Przychody	2 326	21 522	2 663	18 007
- z tytułu odsetek	831	19 638	1 240	15 652
- z tytułu prowizji	50	1 880	31	2 355
- z tytułu innych przychodów	1 445	4	1 392	0
Koszty	927	7 195	837	9 092
- z tytułu odsetek	307	7 190	109	9 092
- z tytułu prowizji	0	0	1	0
- z tytułu kosztów rzeczowych	620	5	727	0

Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa innymi niż wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A. są związane głównie z działalnością bankową (udzielanie finansowania, deponowanie środków). W poniższej tabeli zaprezentowano wolumeny transakcji i obroty w ciągu okresów sprawozdawczych z największymi podmiotami powiązanymi innymi niż Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.

Stan na 31 grudnia 2011	Jednostka powiązana A		Jednostka powiązana B		Jednostka powiązana C		Obroty razem	Liczba transakcji razem
	Obroty	Liczba transakcji	Obroty	Liczba transakcji	Obroty	Liczba transakcji		
Depozyt otrzymany	544 000	23	131 000	10	1 227 876	63	1 902 876	96
Depozyt złożony	50 000	1	0	0	0	0	50 000	1
Razem	594 000	24	131 000	10	1 227 876	63	1 952 876	97

Stan na 31 grudnia 2010	Jednostka powiązana A		Jednostka powiązana B		Jednostka powiązana C		Obroty razem	Liczba transakcji razem
	Obroty	Liczba transakcji	Obroty	Liczba transakcji	Obroty	Liczba transakcji		
Depozyt otrzymany	874 000	29	100 000	2	278 500	10	1 252 500	41
Depozyt złożony	4 260 000	35	3 575 000	67	0	0	7 835 000	102
Razem	5 134 000	64	3 675 000	69	278 500	10	9 087 500	143

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Kapitałowej

Transakcje zawierane z kadrą zarządzającą Banku zawierane są w ramach standardowej oferty produktowej. Na dzień 31 grudnia 2011 roku i na 31 grudnia 2010 Bank nie posiadał zaangażowania kredytowego wobec członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie zaciągnęli kredytów i pożyczek w spółkach zależnych.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Zarząd	1 059	1 448
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	1 059	915
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	533
Rada Nadzorcza	278	290
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	278	290

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	Rok zakończony 31 grudnia 2011	Rok zakończony 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	17 112	17 294
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	263	85
Razem	17 375	17 379

43. Struktura zatrudnienia

Struktura zatrudnienia w Banku w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku kształtowało się następująco:

w pełnych etatach	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
Bank, w tym	1279	1 127
Centrala Banku	788	770
Oddziały Banku	325	315
Mikrooddziały	166	42

44. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Do momentu sporządzenia sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2011 nie wystąpiły zdarzenia wpływające znacząco na sytuację majątkową i finansową Banku.

45. Cele i zasady zarządzania ryzykiem w Banku

Głównym celem zarządzania ryzykiem w Banku jest zapewnienie bezpieczeństwa środkom powierzonym przez klientów Banku oraz zapewnienie skuteczności podejmowanych decyzji nakierowanych na maksymalizację uzyskiwanych dochodów w dłuższym horyzoncie czasowym, przy podejmowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz o wewnętrzne regulacje zatwierdzone przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Banku.

W Banku Pocztowym S.A. przyjęto 3-stopniowy schemat organizacji regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w następujących dokumentach przyjętych przez Radę Nadzorczą:

- Generalnych zasadach zarządzania ryzykiem w Banku Pocztowym S.A.,
- Generalnych zasadach zarządzania kapitałem w Banku Pocztowym S.A.,
- Strategii Banku na lata 2010-2013.

Ich uszczegółowieniem są, zaakceptowane przez Zarząd, zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami delegujące obowiązki na poziom poszczególnych Departamentów i Biur. Na ich podstawie opracowano szczegółowe procedury operacyjne zawierające opis poszczególnych czynności (w tym kontrolnych) przeprowadzanych przez Wydziały, Zespoły i Stanowiska.

W systemie zarządzania ryzykiem uczestniczą:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Komitety ds. zarządzania ryzykiem powołane przez Zarząd, zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi,
- Komórki organizacyjne zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- Komórki kontroli (w tym komórka audytu wewnętrznego oraz komórka compliance),
- Pozostałe komórki organizacyjne.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz nad kontrolą procesu zarządzania ryzykami, zatwierdza jego główne cele i wytyczne.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za całokształt zarządzania ryzykiem w Banku oraz podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływającym na skalę i strukturę ryzyka. Zarząd zatwierdza metody zarządzania

poszczególnymi rodzajami ryzyka, które obejmują takie czynności jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola, raportowanie, podejmowanie działań zaradczych, a także przegląd i weryfikacja procesu zarządzania wybranym rodzajem ryzyka.

Komitety ds. zarządzania ryzykiem w Banku powoływane są przez Zarząd Banku i uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem. Komitety w Banku Pocztowym S.A. pełnią także funkcje opiniotwórczą i rekomendacyjną w stosunku do Zarządu Banku w zakresie strategii zarządzania ryzykami, zasad i procedur realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykami, a także decyzyjną w zakresie uprawnień delegowanych przez Zarząd. Dotyczy to w szczególności ustalania i monitorowania przestrzegania limitów, a także podejmowania decyzji kredytowych zgodnie z obowiązującym w Banku systemem limitów kompetencji decyzyjnych.

Ze względu na szeroki aspekt i przenikanie poszczególnych rodzajów ryzyka, każdy rodzaj ryzyka posiada komórkę wiodącą, która jest odpowiedzialna za koordynację procesu zarządzania danym rodzajem ryzyka. Komórki te odpowiadają za identyfikację, pomiar, monitoring i koordynację działań zaradczych w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka. Do zadań komórek należy także opracowywanie procedur dotyczących realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykiem.

W Banku funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, której celem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. Dodatkowo w celu zapewnienia zgodności działania Banku z odpowiednimi prawami, przepisami oraz standardami w Banku funkcjonuje wydzielona komórka compliance, której celem działania jest również właściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Docelowa struktura ryzyka Banku jest uwarunkowana zdefiniowanym „apetytem na ryzyko”. Apetyt na ryzyko Banku określa gotowość Banku do podejmowania określonej wielkości ryzyka w określonym horyzoncie czasowym i jest akceptowany przez Zarząd Banku. Apetyt na ryzyko stanowi istotny element konstrukcji Strategii Banku i Planu Finansowego zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą.

Efektom prowadzonych działań w zakresie identyfikacji i pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka jest określenie, które z nich są istotne z punktu widzenia Banku, ich klasyfikacja z punktu widzenia stałej oceny istotności (ryzyka permanentne i okresowo istotne), a także z perspektywy celowości pokrycia danego ryzyka kapitałem.

Jako ryzyko trwale istotne Bank uznaje następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej księgi bankowej,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko płynności finansowej.

Dodatkowo Bank identyfikuje następujące istotne rodzaje ryzyka:

- ryzyko strategiczne,
- ryzyko cyklu gospodarczego,
- ryzyka outsourcingu,
- ryzyko kredytowe Filar II,
- ryzyko rezydualne,
- ryzyko cen instrumentów dłużnych Księgi Handlowej.

45.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko, że jedna ze stron instrumentu finansowego nie wywiązując się ze swoich zobowiązań spowoduje poniesienie strat finansowych przez drugą ze stron. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmuje identyfikację, ocenę (pomiar), akceptację, monitorowanie, raportowanie – zasady mające na celu ograniczanie ryzyka kredytowego.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczanie wystąpienia strat na portfelu kredytowym. Minimalizacja ryzyka kredytowego zakłada zachowanie odpowiedniego poziomu odpisów dla danych portfeli kredytowych na poziomie zgodnym z przyjętym w Banku apetytem na ryzyko.

Bank dokonał przeglądu metodologii i wszystkich parametrów, aby dostosować je do zmieniających się warunków rynkowych.

Bank kieruje się następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym:

- analizuje ryzyko kredytowe pojedynczej ekspozycji kredytowej, portfela kredytowego i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego,
- stosuje limity wewnętrzne wynikające ze specyfiki portfela kredytowego oraz wynikające z ustawy Prawo bankowe i realizacji rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, przy czym rodzaje i wielkość stosowanych przez Bank limitów dotyczących działalności kredytowej określają przepisy wewnętrzne dotyczące limitowania działalności kredytowej w odniesieniu m. in. do koncentracji dużych zaangażowań, koncentracji branżowej, koncentracji zaangażowań ze względu na rodzaj zabezpieczenia oraz rodzaj produktu,
- funkcje związane z bezpośrednią analizą wniosków, oceną ryzyka i podejmowaniem decyzji kredytowych są oddzielone od funkcji związanych z pozyskiwaniem Klientów (sprzedażą produktów bankowych),
- podstawowym kryterium zawierania transakcji kredytowych jest posiadanie zdolności i wiarygodności kredytowej przez Klienta,
- podejmowanie decyzji kredytowych w Banku odbywa się zgodnie z trybem i kompetencjami określonymi w przepisach wewnętrznych dotyczących oceny ryzyka kredytowego i podejmowania decyzji kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych instrukcji i procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka kredytowego. Co najmniej raz w roku Bank dokonuje przeglądu i weryfikacji instrukcji i procedur a także limitów ograniczających ryzyko kredytowe. W regulacjach jest określony zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

W celu wyznaczenia poziomu ryzyka kredytowego Bank wykorzystuje m. in. następujące metody jego pomiaru:

- prawdopodobieństwo niewypłacalności,
- stopy odzysków,
- udział i strukturę kredytów z utratą wartości,
- wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości odpisami aktualizującymi,
- miary efektywności modeli scoringowych,
- koszt ryzyka.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe:

- raport miesięczny dla Zarządu Banku i Komitetu Kredytowego Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

W ramach usprawniania procesu oceny ryzyka kredytowego w 2011 roku w Banku wdrożono wraz z klasami ryzyka nowe modele scoringowe dla kredytów gotówkowych, które uwzględniają specyfikę klienta Banku. Pozostałe prace zmierzają do objęcia oceną scoringową wszystkich produktów dla osób fizycznych na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak również dla mikroprzedsiębiorców.

Jednocześnie Bank spełniając rekomendacje KNF wprowadził szereg zmian w procesach i procedurach związanych z wdrożeniem Rekomendacji S i T.

W obszarze klientów korporacyjnych Bank realizował inicjatywę wdrożenia nowego modułu ratingowego oraz budowy modeli ratingowych dopasowanych do docelowych grup klientów. Oczekiwanym wynikiem wdrożenia projektowanych modeli, jest optymalizacja dochodowości i szkodowości portfela korporacyjnego. Pozostałe zmiany polityki kredytowej klientów instytucjonalnych związane były z optymalizacją i usprawnieniem procesu kredytowego

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe bez uwzględniania posiadanych zabezpieczeń (w podziale na klasy instrumentów finansowych)

	Wartość bilansowa netto	
	Stan na 31 grudnia 2011 tys. zł	Stan na 31 grudnia 2010 tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	74 039	393 403
Należności od innych banków	29 082	36 064
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10 014	289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 681 254	2 488 914
W rachunku bieżącym od klientów	92 487	78 859
Kredyty i pożyczki terminowe:	3 571 886	2 401 275
- osoby fizyczne	2 551 487	1 558 815
- klienci korporacyjni (instytucjonalni)	596 529	483 105
- instytucje samorządowe	423 870	359 355
Odsetki	16 881	8 780
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	921 192	738 021
Notowane	841 233	608 101
Nienotowane	79 959	121 920
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	403 520	404 012
Notowane	403 520	404 012
Nienotowane		0
Pozostałe aktywa	11 455	10 383
Razem	5 130 556	4 071 086

Bank jest dodatkowo narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zawartych transakcji wykazywanych jako zobowiązania pozabilansowe. Wysokość tych zobowiązań dla poszczególnych lat jest podana w nocie 40 - Aktywa warunkowe oraz zobowiązania warunkowe i pozabilansowe.

Struktura geograficzna portfela kredytowego

Poniższa tabela prezentuje strukturę geograficzną koncentracji zaangażowania Banku.

Stan na 31 grudnia 2011	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dolnośląskie	0	252 477	54 704	307 181
Kujawsko-pomorskie	0	349 159	53 135	402 294
Lubelskie	0	134 567	23 939	158 506
Lubuskie	0	117 931	603	118 534
Łódzkie	21 269	201 650	10 868	233 787
Małopolskie	0	160 921	63 894	224 815
Mazowieckie	1 947	507 149	22 358	531 454
Opolskie	0	29 617	0	29 617
Podkarpackie	0	62 182	26 197	88 379
Podlaskie	0	43 779	0	43 779
Pomorskie	31	278 411	10 116	288 558
Śląskie	0	217 027	19 262	236 289
Świętokrzyskie	0	29 016	6 735	35 751
Warmińsko-mazurskie	0	167 771	47 352	215 123
Wielkopolskie	14 913	427 362	75 818	518 093
Zachodniopomorskie	0	213 950	8 896	222 846
Nieprzypisane	0	9 366	0	9 366
Odsetki	90	14 015	2 777	16 882
Razem	38 250	3 216 350	426 654	3 681 254

Stan na 31 grudnia 2010	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor budżetowy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dolnośląskie	0	195 066	56 977	252 043
Kujawsko-pomorskie	0	223 900	42 689	266 589
Lubelskie	0	85 717	18 683	104 400
Lubuskie	0	80 467	947	81 414
Łódzkie	0	123 287	7 227	130 514
Małopolskie	0	103 963	69 898	173 861
Mazowieckie	2 737	339 878	18 453	361 068
Opolskie	0	19 306	0	19 306
Podkarpackie	0	43 129	8 128	51 257
Podlaskie	0	24 533	0	24 533
Pomorskie	0	160 898	79	160 977
Śląskie	0	120 440	12 944	133 384
Świętokrzyskie	0	19 134	7 407	26 541
Warmińsko-mazurskie	0	115 177	31 252	146 429
Wielkopolskie	5 380	301 743	78 634	385 757
Zachodniopomorskie	0	146 256	6 036	152 292
Nieprzypisane	0	9 769	0	9 769
Odsetki	9	8 127	644	8 780
Razem	8 126	2 120 790	359 998	2 488 914

Struktura branżowa portfela kredytowego

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne branże. W Banku utrzymuje się dominacja kredytów udzielonych osobom fizycznym. Branża charakteryzująca się obniżonym ryzykiem kredytowym tj. administracja publiczna stanowi ponad 10% portfela kredytowego według wartości netto.

	Wartość brutto		Wartość netto	
	Stan na 31 grudnia 2011		Stan na 31 grudnia 2010	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Osoby fizyczne	2 644 692	2 584 822	1 644 895	1 587 656
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	425 261	424 941	363 850	363 392
Obsługa nieruchomości	280 655	276 610	203 941	196 635
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	44 209	44 209	40 387	40 378
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	39 499	38 790	12 589	12 418
Hotele i restauracje	30 402	28 247	30 659	29 386
Pozostała działalność	279 370	266 754	24 014	23 353
Odsetki	17 183	16 881	9 061	8 780
Razem	3 761 271	3 681 254	2 565 390	2 488 914

Zaangażowanie brutto Banku wobec dziesięciu największych klientów (w tym zaangażowania wobec grup kapitałowych)

Stan na 31 grudnia 2011						
lp	Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe (kapitał)	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym
1.	Klient 1	Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	44 168	44 168	0	1,2%
2.	Klient 2	Działalność pocztowa i kurierska	28 536	0	28 536	0,8%
3.	Klient 3	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22 875	22 875	0	0,6%
4.	Klient 4	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	21 454	21 454	0	0,6%
5.	Klient 5	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20 000	20 000	0	0,5%
6.	Klient 6	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19 582	19 582	0	0,5%
7.	Klient 7	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	19 113	17 198	1 915	0,5%
8.	Klient 8	Zakwaterowanie	18 740	18 710	30	0,5%
9.	Klient 9	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	18 549	15 161	3 388	0,5%
10.	Klient 10	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	17 250	17 250	0	0,5%
			230 266	196 398	33 868	6,1%

Stan na 31 grudnia 2010						
lp	Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe (kapitał)	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym
1.	Klient 1	Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	39 603	39 603	0	1,4%
2.	Klient 2	Poczta i telekomunikacja	25 571	0	25 571	0,9%
3.	Klient 3	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiąz. ubezpiec. społ.	24 194	24 194	0	0,8%
4.	Klient 4	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiąz. ubezpiec. społ.	20 000	20 000	0	0,7%
5.	Klient 5	Pośrednictwo finansowe, z wyj. ubezpiec. i funduszów emerytalnych i Towarowy transport drogowy	19 701	8 678	11 022	0,7%
6.	Klient 6	Hotele	19 210	19 157	53	0,7%
7.	Klient 7	Produkcja farmaceutyczna	17 400	17 400	0	0,6%
8.	Klient 8	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiąz. ubezpiec. społ.	16 625	16 625	0	0,6%
9.	Klient 9	Produkcja papieru oraz wyrobów z papieru	16 510	16 510	0	0,6%
10.	Klient 10	Zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości	16 403	5 198	11 205	0,6%
			215 217	167 365	47 851	7,5%

Struktura jakościowa

Struktura jakościowa portfela została wyznaczona na podstawie parametru PD wykorzystywanego przez Bank do pomiaru ryzyka kredytowego na poziomie portfeli. Parametr PD (ang. probability of default) określa

prawdopodobieństwo nie wywiązania się kredytobiorcy ze swoich zobowiązań wobec Banku w określonym horyzoncie czasowym. Niższy poziom parametru ryzyka PD oznacza klientów z mniejszym ryzykiem niewywiązania się z zobowiązań, zaś wyższy poziom PD oznacza klientów w większym ryzyku niewywiązania się z zobowiązań. Poziom PD=0,7 % jest poziomem granicznym dla portfeli kredytów udzielonych klientom korporacyjnym, kredytów gotówkowych dla klientów o podwyższonym ryzyku oraz kredytów gotówkowych na oświadczenie (zaprzestano udzielania takich kredytów po roku 2010). Dla tych portfeli obserwowane jest średnie PD wyższe niż 0,7%, zaś dla portfeli pozostałych obserwowane jest średnie PD poniżej 0,7%

Stan na dzień 31 grudnia 2011	Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości		Przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Z rozpoznaną utratą wartości	Razem
	PD*) <= 0,7%	PD > 0,7%			
	tys. zł	tys. zł			
Należności od innych banków	29 082	0	0	0	29 082
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	7	84 291	1 413	6 776	92 487
Kredyty i pożyczki terminowe udzielone klientom osoby fizyczne	2 439 317	806 640	212 139	113 790	3 571 886
- Kredyty konsumpcyjne	2 020 903	276 562	199 917	54 105	2 551 487
- kredyty na nieruchomości	708 045	273 302	128 797	34 107	1 144 251
- kredyty na nieruchomości	1 312 858	0	70 816	19 917	1 403 591
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	3 260	304	81	3 645
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	748	530 078	6 017	59 685	596 528
instytucje samorządowe	417 666	0	6 205	0	423 871
Odsetki	15 009	0	1 748	124	16 881
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	921 192	0	0	0	921 192
Notowane	841 233	0	0	0	841 233
Nienotowane	79 959	0	0	0	79 959
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	403 520	0	0	0	403 520
Notowane	403 520	0	0	0	403 520
Razem	3 808 127	890 931	215 300	120 690	5 035 048

*) PD liczone portfelowo dla poszczególnych portfeli homogenicznych

Stan na dzień 31 grudnia 2010	Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości		Przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości	Z rozpoznaną utratą wartości	Razem
	PD*) <= 0,7%	PD > 0,7%			
	tys. zł	tys. zł			
Należności od innych banków	36 064	0	0	0	36 064
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	27 995	41 825	662	8 377	78 859
Kredyty i pożyczki terminowe udzielone klientom osoby fizyczne	1 595 194	478 261	210 503	117 317	2 401 275
- Kredyty konsumpcyjne	1 202 764	141 610	188 982	25 459	1 558 815
- Kredyty konsumpcyjne	559 896	141 540	145 170	21 131	867 737
- kredyty na nieruchomości	642 868	0	43 812	4 328	691 008
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	70	0	0	70
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	42 835	336 651	11 761	91 858	483 105
instytucje samorządowe	349 595	0	9 760	0	359 355
Odsetki	7 213	0	1 376	191	8 780
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	738 021	0	0	0	738 021
Notowane	608 101	0	0	0	608 101
Nienotowane	129 920	0	0	0	129 920
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	404 012	0	0	0	404 012
Notowane	404 012	0	0	0	404 012
Razem	2 808 499	520 086	212 541	125 885	3 667 011

*) PD liczone portfelowo dla poszczególnych portfeli homogenicznych

Zabezpieczenia oraz inne formy ograniczania ryzyka kredytowego

Uzyskane zabezpieczenia i inne elementy powodujące poprawę warunków kredytowania:

- hipoteka wpisana w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości na pierwszym miejscu; możliwe także dalsze miejsca w KW (jeśli poprzednie wpisy w KW dotyczą jednego kredytu);
- jeśli kredyt udzielony jest w PLN – hipoteka zwykła na 100% kwoty kredytu, zabezpieczająca spłatę kapitału oraz hipoteka kaucyjna w PLN do kwoty stanowiącej 60% kapitału kredytu zabezpieczająca spłatę odsetek, opłat, prowizji i innych należności mogących powstać w wykonaniu Umowy Kredytu i co najmniej o 20% wartości transakcji na zabezpieczenie ryzyka kursowego w przypadku transakcji kredytowych walutowych i denominowanych walutą wymienną;
- cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych;
- oświadczenie Kredytobiorcy (i/lub Poręczyciela) o poddaniu się egzekucji do kwoty stanowiącej 150% udzielonego kredytu brutto wraz z datą do której Bank będzie mógł wystąpić w oparciu o oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz o nadaniu tytułowi klauzuli wykonalności;
- oświadczenie Właściciela nieruchomości o poddaniu się egzekucji do kwoty hipoteki/hipotek ustanowionej/ych na nieruchomości/ach będącej/ych ich własnością, wraz z datą do której Bank będzie mógł wystąpić w oparciu o oświadczenie o poddaniu się egzekucji o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, która to data nie może być wcześniejsza niż 3 lata licząc od ostatniego dnia kalendarzowego miesiąca kredytowania.
- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową dla Banku;
- w przypadku budowy domu/lokalu – cesja wierzytelności z umowy o budowę domu/lokalu z Deweloperem/Spółdzielnią Mieszkaniową;
- przelew środków pieniężnych należących do Kredytobiorcy na rachunek Banku – na podstawie art. 102 Prawa bankowego (depozyty i lokaty bankowe);
- zastaw rejestrowy, wraz z blokadą na prawach wynikających z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP (bony i obligacje skarbowe);
- cesja na jednostkach uczestnictwa w zaakceptowanym przez Bank Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych,
- cesja polisy ubezpieczeniowej w zaakceptowanym przez Bank Towarzystwie Ubezpieczeń na Życie;
- zastaw finansowy, zastaw rejestrowy, cesja, kaucja lub blokada na innych produktach inwestycyjnych zatwierdzanych indywidualnie przy podejmowaniu decyzji kredytowej.

Wartość godziwa zabezpieczeń hipotecznych dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie wynosiła 3.386 mln zł na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 2.209 mln zł na dzień 31 grudnia 2010 roku. Finansowy efekt uwzględnienia odzysku z zabezpieczeń dla należności z rozpoznaną utratą wartości w analizie indywidualnej wyniósł 29 mln zł. Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów z tytułu utraty wartości byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Analiza wiekowa aktywów finansowych (w podziale na klasy instrumentów finansowych)

Stan na dzień 31 grudnia 2011	do 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności od innych banków	29 082	0	0	0	29 082
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	88 487	753	339	2 908	92 487
Kredyty i pożyczki terminowe udzielone klientom	3 490 789	21 403	6 850	52 844	3 571 886
osoby fizyczne	2 485 849	20 646	6 823	38 169	2 551 487
- Kredyty konsumpcyjne	1 099 110	13 668	4 740	26 733	1 144 251
- kredyty na nieruchomości	1 383 271	6 907	2 054	11 359	1 403 591
- kredyty w rachunku karty kredytowej	3 468	71	29	77	3 645
klienci korporacyjni (instytucjonalni)	581 672	154	27	14 675	596 528
instytucje samorządowe	423 268	603	0	0	423 871
Odsetki	16 470	274	88	49	16 881
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	921 192	0	0	0	921 192
Notowane	841 233	0	0	0	841 233
Nienotowane	79 959	0	0	0	79 959
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	403 520	0	0	0	403 520
Notowane	403 520	0	0	0	403 520
Razem	4 949 540	22 430	7 277	55 801	5 035 048

Stan na dzień 31 grudnia 2010	do 30 dni	31 - 60 dni	61 - 90 dni	powyżej 90 dni	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności od innych banków	36 064	0	0	0	36 064
Kredyty w rachunku bieżącym od klientów	77 177	82	91	1 509	78 859
Kredyty i pożyczki terminowe udzielone klientom	2 347 131	22 085	2 559	29 500	2 401 275
osoby fizyczne	1 522 794	12 368	2 559	21 094	1 558 815
- Kredyty konsumpcyjne	839 741	7 801	1 812	18 383	867 737
- kredyty na nieruchomości	682 983	4 567	747	2 711	691 008
- kredyty w rachunku karty kredytowej	70	0	0	0	70
Klienci korporacyjni (instytucjonalni)	464 982	9 717	0	8 406	483 105
instytucje samorządowe	359 355	0	0	0	359 355
Odsetki	8 780	0	0	0	8 780
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	738 021	0	0	0	738 021
Notowane	608 101	0	0	0	608 101
Nienotowane	129 920	0	0	0	129 920
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	404 012	0	0	0	404 012
Notowane	404 012	0	0	0	404 012
Razem	3 611 185	22 167	2 650	31 009	3 667 011

45.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i zobowiązań. Źródłem ryzyka płynności może być niedopasowanie strumieni pieniężnych, nagłe wycofanie depozytów przez depozytariuszy, koncentracja źródeł finansowania oraz portfela kredytowego, ograniczona sprzedawalność aktywów, niedotrzymanie zobowiązań przez kontrahentów Banku Poczty S. A. lub inna nieprzewidziana sytuacja na rynku finansowym.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i odpowiedniego ich wykorzystania. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań, zapewniającą osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka płynności.

Bank kieruje się następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem płynności:

- utrzymywany jest akceptowalny poziom płynności, którego podstawą jest utrzymanie odpowiedniego zasobu aktywów płynnych,
- główne źródło finansowania aktywów Banku stanowią stabilne środki finansowania, w tym przede wszystkim baza depozytowa,
- podejmowane są działania w celu utrzymywania poziomu ryzyka płynności w ramach przyjętego profilu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w Banku na podstawie pisemnych instrukcji i procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka płynności. Co najmniej raz w roku Bank dokonuje przeglądu i weryfikacji instrukcji i procedur w tym także wewnętrznych limitów płynności. W regulacjach określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem płynności.

Ryzyko płynności w Banku identyfikowane jest w podziale na płynność bieżącą i strukturalną, a także rynkową instrumentów. Płynność bieżąca definiowana jest jako płynność monitorowana, zarządzana w horyzoncie czasowym do 7 dni i dotyczy w szczególności zarządzania rachunkiem w Departamencie Systemu Płatniczego NBP, rezerwą obowiązkową oraz saldami na rachunkach nostro. Proces strukturalnego zarządzania płynnością obejmuje kształtowanie struktury bilansu, zapewniającej utrzymanie właściwego stopnia płynności krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej. Dotyczy to zwłaszcza dopasowania terminów spłat kredytów udzielonych

przez Bank z terminami zwrotów przyjętych depozytów klientów. Ryzyko płynności rynkowej instrumentów definiowane jest jako ryzyko związane z sytuacją, kiedy pozycja w aktywach nie może zostać upłynniona w krótkim czasie bez znacznego wpływu na jej cenę. Proces zarządzania płynnością rynkową instrumentów finansowych polega m.in. na ścisłym limitowaniu inwestycji w instrumenty finansowe, w tym instrumenty o ograniczonej płynności.

W celu określenia poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje różne metody jego pomiaru i oceny, w tym:

- metodę kontraktowej i urealnionej luki płynności,
- badanie stabilności i koncentracji bazy depozytowej,
- metodę nadwyżki aktywów płynnych nad pasywami niestabilnymi,
- analizy szokowe.

Metoda kontraktowej luki płynności polega na zestawieniu aktywów według terminów zapadalności i pasywów według terminów wymagalności. Aktywa i pasywa bez określonego terminu zapadalności/wymagalności (np. kasa, rachunki bieżące, konta oszczędnościowe) wykazywane są w terminie *a`vista*.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje limity płynności oraz progi ostrzegawcze nałożone na wybrane miary m.in. na wskaźniki płynności czy niedopasowanie skumulowanych urealnionych przepływów wynikających z aktywów i pasywów w poszczególnych pasmach czasowych.

Zgodnie z uchwałą KNF nr 386/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (z późn. zm.), Bank monitoruje oraz przestrzega nadzorcze wskaźniki płynności. W pierwszym półroczu 2011 roku wystąpiło jednodniowe przekroczenie nadzorczych limitów płynności krótkoterminowej, tj. limitu luki płynności krótkoterminowej M1 i limitu współczynnika płynności krótkoterminowej M2. Odnotowane przekroczenie miało charakter techniczny i nie spowodowało zagrożenia pozycji płynnościowej Banku. W 2010 roku i latach ubiegłych Bank spełniał wymagania w zakresie minimalnych poziomów miar nadzorczych.

Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności wg stanu na 31 grudnia 2011r. oraz 31 grudnia 2010r.

	<u>31 grudnia 2011</u>	<u>31 grudnia 2010</u>
M1 (w tys. zł)	473 631	212 632
M2	1,51	1,18
M3	4,09	2,28
M4	1,13	1,10

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko płynności:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku.

Bank posiada zdefiniowane plany awaryjnego działania w sytuacji nagłych wahań poziomu bazy depozytowej. Z analizy szybko dostępnych źródeł finansowania wynika, iż w sytuacjach hipotetycznie obniżonej płynności, Bank jest w stanie pozyskać środki w odpowiedniej wysokości, bez uruchamiania, tzw. planów awaryjnych.

Wskaźniki płynności kształtują się w ramach obowiązujących limitów ograniczających ryzyko płynności, co oznacza, iż płynność Banku utrzymuje się na bezpiecznym i stabilnym poziomie – ryzyko utraty płynności nie stanowi zagrożenia dla Banku.

Poniższa tabela przedstawia urealnione luki płynności dla Banku wg stanu na 31 grudnia 2011r. oraz 31 grudnia 2010r. (w tys. zł), sporządzone zgodnie z metodyką obowiązującą na koniec 2011 roku:

Stan na 31 grudnia 2011	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący włącznie	Powyżej 3 miesiący do 6 miesiący łącznie	Powyżej 6 miesiący do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. zł	tys. Zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	2 150 606	38 655	109 056	158 881	881 120	1 971 406
Pasywa bilansowe razem	712 541	106 460	150 265	212 194	665 896	3 134 358
Luka urealniona bilansowa	1 438 065	(67 805)	(41 209)	(53 313)	215 224	(1 162 952)
Luka skumulowana bilansowa	1 438 065	1 370 260	1 329 051	1 275 738	1 490 962	328 010
Zobowiązania pozabilansowe	402 184	0	0	0	0	0
Luka urealniona ogółem	1 035 881	(67 805)	(41 209)	(53 313)	215 224	(1 162 952)
Luka skumulowana ogółem	1 035 881	968 076	926 867	873 554	1 088 778	(74 174)

Stan na 31 grudnia 2010	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący włącznie	Powyżej 3 miesiący do 6 miesiący łącznie	Powyżej 6 miesiący do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. Zł	tys. Zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	1 910 067	41 288	97 368	238 958	689 311	1 256 190
Pasywa bilansowe razem	1 030 108	72 605	112 208	145 209	521 891	2 135 643
Luka urealniona bilansowa	879 959	(31 317)	(14 840)	93 749	167 420	(879 453)
Luka skumulowana bilansowa	879 959	848 642	833 802	927 551	1 094 971	215 518
Zobowiązania pozabilansowe	287 478	0	0	0	0	0
Luka urealniona ogółem	592 481	(31 317)	(14 840)	93 749	167 420	(879 453)
Luka skumulowana ogółem	592 481	561 164	546 324	640 073	807 493	(71 960)

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe Banku według ich daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

Stan na 31 grudnia 2011	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 12 miesięcy	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	74 039	0	0	74 039	0	0	0	0	74 039
Należności od innych banków	8 836	0	0	8 836	0	20 246	20 246	0	29 082
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	74 696	85 847	407 023	567 566	1 158 212	1 916 724	3 074 936	38 752	3 681 254
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	38	0	0	38	5 129	4 847	9 976	0	10 014
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	79 951	0	219 845	299 796	378 551	242 837	621 388	8	921 192
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	10 334	10 334	383 086	10 100	393 186	0	403 520
Inwestycje w jednostkach zależnych i współ kontrolowanych	0	0	0	0	0	0	0	5 964	5 964
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	0	0	46 518	46 518
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	0	0	24 667	24 667
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	2 907	0	2 907	0	0	0	0	2 907
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	0	0	10 670	10 670
Pozostałe aktywa	8 217	1 525	1 709	11 451	4	0	4	0	11 455
Aktywa razem	245 777	9 279	638 911	974 967	1 924 982	2 194 754	419 736	126 579	5 221 282
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2011									
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	0	0	10	0	0	0	0	10
Zobowiązania wobec innych banków	2 828	0	0	2 828	0	0	0	0	2 828
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	4	303	0	307	0	0	0	0	307
Zobowiązania wobec klientów	1 040 516	242 885	1 564 420	2 847 821	5 364	321	5 685	1 835 788	4 689 294
Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	4 703	4 703
Pozostałe zobowiązania	104 848	1 966	1 201	108 015	921	78	999	0	109 014
Zobowiązania podporządkowane	1 954	0	0	1 954	43 041	47 202	90 243	0	92 197
Zobowiązania razem	1 150 160	245 154	1 565 621	2 960 935	49 326	47 601	96 927	1 840 491	4 898 353
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	25 558	44 689	111 125	181 372	16 502	1 763	18 265	202 547	402 184

Stan na 31 grudnia 2010	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesiące do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 12 miesięcy	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	393 403	0	0	393 403	0	0	0	0	393 403
Należności od innych banków	15 845	0	0	15 845	0	20 219	20 219	0	36 064
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	289	0	289	0	0	0	0	289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	165 686	74 293	274 914	514 893	923 847	1 041 394	1 965 241	8 780	2 488 914
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	129 912	0	138 653	268 565	319 156	150 292	469 448	8	738 021
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	0	0	292 409	111 603	404 012	0	404 012
Inwestycje w jednostkach zależnych i współ kontrolowanych	0	0	0	0	0	0	0	5 284	5 284
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	0	0	47 331	47 331
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	0	0	24 211	24 211
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	1 042	0	1 042	0	0	0	0	1 042
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	0	0	12 344	12 344
Pozostałe aktywa	8 797	60	1 513	10 370	13	0	13	0	10 383
Aktywa razem	713 643	75 684	415 080	1 204 407	1 535 425	1 323 508	2 858 933	97 958	4 161 298
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2010									
	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesiące do 1 roku włącznie	Razem poniżej 12 miesięcy	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 12 miesięcy	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	17	0	0	17	0	0	0	0	17
Zobowiązania wobec innych banków	2 332	0	0	2 332	0	0	0	0	2 332
Zobowiązania wobec klientów	3 060 594	232 094	434 152	3 726 840	37 308	609	37 917	0	3 764 757
Rezerwy	0	0	0	0	0	0	0	6 781	6 781
Pozostałe zobowiązania	88 387	1 432	1 172	90 991	1 465	24	1 489	0	92 480
Zobowiązania razem	3 151 330	233 526	435 324	3 820 180	38 773	633	39 406	6 781	3 866 367
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	15 488	29 252	96 719	141 459	12 085	1 763	13 848	132 171	287 478

45.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe identyfikowane w Banku to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału z tytułu niekorzystnych zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych instrukcji i procedur, w których są określone cele zarządzania ryzykiem rynkowym, metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka rynkowego. W regulacjach określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym.

W Banku występuje organizacyjne wyodrębnienie jednostek odpowiedzialnych za kontrolę, monitorowanie oraz zarządzanie ryzykiem rynkowym.

Raporty ryzyka rynkowego sporządzane są z podziałem na ryzyko stopy procentowej Księgi Bankowej, ryzyko stopy procentowej Księgi Handlowej oraz ryzyko walutowe. Dzielne raporty służą do zarządzania operacyjnego ryzykiem rynkowym natomiast raporty okresowe sporządzane są w celach zarządczych.

Nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest optymalizowanie procesu zarządzania ekspozycjami przy jednoczesnej ochronie wyniku finansowego.

W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, na jakie narażony jest wynik finansowy oraz fundusze własne Banku z powodu zmian stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej wynika z następujących źródeł:

- niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko to wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- ryzyka bazowego – wynikającego z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- ryzyka krzywej dochodowości – polegającego na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
- ryzyka opcji klienta – powstającego, gdy klient zmienia wielkość i harmonogram przepływów gotówkowych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, do czego ma prawo zgodnie z umową kredytową lub depozytową, bez ponoszenia dodatkowych kosztów.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest kształtowanie struktury aktywów i pasywów, zapewniające ochronę wartości bieżącej oraz wyniku odsetkowego Banku przy zaakceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej i polega na:

- identyfikacji ryzyka,
- wyliczaniu miar ryzyka (pomiar),
- monitorowaniu pozycji i zmian w poszczególnych księgach, portfelach oraz wykorzystania limitów,
- limitowaniu – określaniu dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- raportowaniu ekspozycji na ryzyko,
- zabezpieczaniu ekspozycji narażonej na ryzyko stopy procentowej.

Bank dostosowuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej do rodzaju i skali prowadzonej działalności.

Pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej dokonywane jest za pomocą następujących miar ryzyka:

- wartość luki oraz luki skumulowanej stopy procentowej w poszczególnych przedziałach przeszacowania,
- BPV – Basis Point Value – oznacza wyrażone w wartościach pieniężnych ryzyko stopy procentowej, jakie wiąże się z utrzymaniem danej pozycji przy zmianie stóp procentowych o jeden punkt bazowy,
- Duration – miara ryzyka stopy procentowej interpretowana jako średni czas trwania instrumentu lub portfela,
- wskaźniki przedpłat kredytów i zrywalności depozytów dla poszczególnych typów produktów i podmiotów
- VaR - definiowany jest jako maksymalna strata, którą można ponieść Bank w założonym horyzoncie czasowym, z określonym prawdopodobieństwem.

W roku 2011 Bank dokonał zmiany w sposobie wyznaczenia wartości bieżącej depozytów i kredytów, będącej podstawą wyliczenia miar ryzyka stopy procentowej. Na potrzeby wyliczenia miar ryzyka wartości bieżąca wyznaczana jest w oparciu o stawki referencyjne wynikające z terminów ich przeszacowania z wykluczeniem marży komercyjnej realizowanej na produkcie. Wdrożone rozwiązanie jest spójne z istniejącym w Banku system rentownościowym i

zapewnia efektywne zarządzanie ryzykiem stopy procentowej przez Departament Skarbu.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych polegające na analizie wrażliwości, badającej wpływ zmian stóp procentowych na wartość bieżącą pozycji narażonych na ryzyko w oparciu o założone zmiany krzywej dochodowości a także wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

W Banku ryzyko stopy procentowej dzieli się na ryzyko stopy procentowej Księgi Bankowej i Księgi Handlowej. Zgodnie z przyjętą metodyką ryzyko stopy procentowej Księgi Bankowej zarządzane jest w Banku w ramach dwóch pozycji:

- Pozycji Oddziałowej, obejmującej w szczególności produkty sprzedawane w sieci Banku, bez uwzględnienia części stabilnej rachunków bieżących oraz stabilnej części konta oszczędnościowego,
- Pozycji Strukturalnej, obejmującej portfele papierów wartościowych finansowane zobowiązaniami bez określonego terminu wymagalności.

Bank od grudnia 2011 roku rozpoczął działalność Księgi Handlowej na instrumentach stopy procentowej.

W celu ograniczania ryzyka stopy procentowej Bank stosuje limity nałożone na wybrane miary m.in. na lukę skumulowaną, BPV, Duration VaR.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej Księgi Bankowej i Księgi Handlowej:

- raport dzienny dla Departamentu Skarbu, udostępniony członkom Zarządu Banku,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Poniższe tabele przedstawiają poziom ryzyka stopy procentowej Księgi Bankowej według stanu na 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku. W celu porównywalności, miary na dzień 31 grudnia 2010 roku zostały przedstawione zgodnie z wprowadzoną w 2011 roku metodyką wyznaczenia wartości bieżącej depozytów i kredytów.

Zestawienie BPV Księgi Bankowej

	BPV (10 p.b.)	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Pozycja oddziałowa	100	37
Pozycja strukturalna	332	271

Wyniki testów warunków skrajnych na +/- 200 p.b.

	Zmiana wartości bieżącej Księgi Bankowej	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
200 p.b. w dół	(7 892)	(6 226)
200 p.b. w górę	9 165	6 659

Poniższa tabela przedstawia poziom ryzyka stopy procentowej Księgi Handlowej według stanu na 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku.

Zestawienie BPV Księgi Handlowej

	BPV (10 p.b.)	
	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł
Księga Handlowa	(19)	0

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe Banku sklasyfikowane według kryterium ryzyka stopy procentowej – terminu przeszacowania dla pozycji o oprocentowaniu zmiennym lub terminu zapadalności / wymagalności dla pozycji o oprocentowaniu stałym.

Stan na 31 grudnia 2011	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocento wane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	73 427	0	0	0	0	612	74 039
Należności od innych banków	0	0	20 000	0	0	9 082	29 082
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 663 861	882 325	225 110	0	0	0	3 771 296
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	5 000	0	0	5 000	0	38	10 038
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	230 000	0	220 000	375 000	94 371	0	919 371
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	30 000	369 271	10 000	0	409 271
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	0	0	0	0	0	5 964	5 964
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	46 518	46 518
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	24 667	24 667
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	2 907	2 907
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	10 670	10 670
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	11 455	11 455
Razem aktywa	2 972 288	882 325	495 110	749 271	104 371	111 913	5 315 278
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	10	10
Zobowiązania wobec innych banków	0	0	0	0	0	2 828	2 828
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	307	307
Zobowiązania wobec klientów	2 499 106	454 454	1 245 753	511	0	485 374	4 685 198
Rezerwy	0	0	0	0	0	4 703	4 703
Zobowiązania podporządkowane	90 300	0	0	0	0	0	90 300
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	109 014	109 014
Kapitały	0	0	0	0	0	322 929	322 929
Razem zobowiązania i kapitały	2 589 406	454 454	1 245 753	511	0	925 164	5 215 289
Luka	382 882	427 871	(750 643)	748 760	104 371	(813 252)	99 989
Pozycje pozabilansowe							
Transakcje stopy procentowej:							
Aktywa	0	0	100 000	0	0	0	0
Zobowiązania	0	100 000	0	0	0	0	0
Luka	0	(100 000)	100 000	0	0	0	0
Luka razem	382 882	327 871	(650 643)	748 760	104 371	(813 252)	99 989

Stan na 31 grudnia 2010	Do 1 miesiąca włącznie	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesiący włącznie	Powyżej 3 miesiący do 1 roku włącznie	Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowią- nia nieoproce- ntowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	384 664	0	0	0	0	8 739	393 403
Należności od innych banków	0	0	20 000	0	0	16 064	36 064
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	289	289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 891 258	454 772	237 055	1 431	0	0	2 584 516
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	280 000	81 250	55 000	305 000	0	0	721 250
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	0	279 271	110 000	0	389 271
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	0	0	0	0	0	5 284	5 284
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	47 331	47 331
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	24 211	24 211
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	1 042	1 042
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	12 344	12 344
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	10 383	10 383
Razem aktywa	2 555 922	536 022	312 055	585 702	110 000	125 687	4 225 388
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	17	17
Zobowiązania wobec innych banków	0	0	0	0	0	2 332	2 332
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	2 516 986	204 461	371 501	317	0	663 581	3 756 846
Rezerwy	0	0	0	0	0	6 781	6 781
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	92 480	92 480
Kapitały	0	0	0	0	0	294 931	294 931
Razem zobowiązania i kapitały	2 516 986	204 461	371 501	317	0	1 060 122	4 153 387
Luka razem	38 936	331 561	(59 446)	585 385	110 000	(934 435)	72 001
Pozycje pozabilansowe							
Transakcje stopy procentowej:							
Aktywa	0	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0
Luka	0	0	0	0	0	0	0
Luka razem	38 936	331 561	(59 446)	585 385	110 000	(934 435)	72 001

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału z tytułu niekorzystnych zmian kursów walutowych.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ochrona wyniku finansowego z tytułu różnic kursowych przy

zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem walutowym dokonuje pomiaru tego ryzyka poprzez:

- wyliczanie pozycji całkowitej Banku,
- wyliczanie pozycji w poszczególnych walutach,
- wyliczanie wartości zagrożonej (VaR),
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Wartość narażona na ryzyko (VaR) definiowana jest jako maksymalna strata, którą można ponieść Bank w założonym horyzoncie czasowym, z określonym prawdopodobieństwem. Bank wylicza wartości VaR metodą symulacji historycznej przy założeniu 99% przedziału ufności i 10-dniowego okresu utrzymywania pozycji.

Testy warunków skrajnych będące dopełnieniem miary VaR dla ryzyka walutowego służą określeniu potencjalnej straty, na jaką narażony jest Bank przy wystąpieniu bardzo niekorzystnych (skrajnych) zmian kursów walutowych.

Bank przeprowadza następujące rodzaje scenariuszy:

- scenariusze hipotetyczne – przyjmuje się hipotetyczną zmianę kursów walutowych,
- scenariusze historyczne – scenariusze na podstawie historycznych obserwacji kursów walutowych.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym Bank codziennie monitoruje:

- wartość pozycji w poszczególnych walutach,
- limit ograniczający wartość VaR,
- limity stop-loss ograniczające wartość straty w okresie dziennym, tygodniowym i miesięcznym.

Statystyka miary VaR dla ryzyka walutowego w 2011 roku

	Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
VaR	7	231	35	19	57

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko walutowe:

- raport dzienny dla Departamentu Skarbu, udostępniony członkom Zarządu Banku,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości pozycji walutowych w 2011 roku. Wartość maksymalna i średnia zostały przedstawione w odniesieniu do wartości bezwzględnych pozycji (w tys. waluty).

	Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	Stan na 31 grudnia 2011	Stan na 31 grudnia 2010
	tys.	tys.	tys.	tys.	tys.
USD	0	1241	93	32	20
EUR	2	747	189	(181)	(340)
GBP	0	234	23	9	(9)
CHF	9	111	68	28	90

W roku 2011 i 2010 ryzyko walutowe Banku kształtowało się na bardzo niskim poziomie, co wynikało z niewielkiego udziału aktywów i pasywów walutowych w sumie bilansowej (poniżej 2%). Wartość całkowitej pozycji walutowej nie przekraczała 2% funduszy własnych, co nie generowało wymogu kapitałowego na to ryzyko.

	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Stan na 31 grudnia 2011	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa, środki w Banku Centralnym	71 799	1 854	419	279	82	62	17	45	74 039
Należności od innych banków	23 525	1 598	362	1555	455	215	59	2189	29 082
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	10 014	0	0	0	0	0	0	0	10 014
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 628 126	52 941	11 986	0	0	187	52	0	3 681 254
Inwestycyjne aktywa finansowe	1 324 703	9	2	0	0	0	0	0	1 324 712
- - dostępne do sprzedaży	921 183	9	2	0	0	0	0	0	921 192
- - utrzymywane do terminu zapadalności	403 520	0	0	0	0	0	0	0	403 520
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	5 964	0	0	0	0	0	0	0	5 964
Wartości niematerialne	24 667	0	0	0	0	0	0	0	24 667
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 907	0	0	0	0	0	0	0	2 907
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	10 670	0	0	0	0	0	0	0	10 670
Pozostałe aktywa	11 451	4	1	0	0	0	0	0	11 455
Razem aktywa	5 160 344	56 406	12 770	1 834	537	464	128	2 234	5 221 282
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	0	0	0	0	0	0	0	10
Zobowiązania wobec innych banków	2 828	0	0	0	0	0	0	0	2 828
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	307	0	0	0	0	0	0	0	307
Zobowiązania wobec klientów	4 682 825	3 829	867	1627	476	0	0	1013	4 689 294
Rezerwy	4 703	0	0	0	0	0	0	0	4 703
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	106 616	2 246	508	152	44	0	0	0	109 014
Zobowiązania podporządkowane	92 197	0	0	0	0	0	0	0	92 197
Razem zobowiązania	4 889 486	6 075	1 375	1 779	520	0	0	1 013	4 898 353
Kapitały	322 929		0		0		0		322 929
Razem pasywa	5 212 415	6 075	1 375	1 779	520	0	0	1 013	5 221 282
Zaangażowanie netto	(52 071)	50 331	11 395	55	17	464	128	1 221	0
Pozycje pozabilansowe	451 520	(49 408)	(11 186)	0	0	(363)	(100)	0	401 748
Aktywa	451 520	1 385	314	0	0	0	0	0	452 905
Pasywa	0	50 793	11 500	0	0	363	100	0	51 157
Luka	399 449	923	209	55	17	101	28	1 221	401 748

Noty do sprawozdania finansowego
Banku Poczowego S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
(dane w tysiącach złotych)

	Waluta							Pozostałe waluty	Razem
	PLN	EUR		USD		CHF			
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie		
Stan na 31 grudnia 2010	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa, środki w Banku Centralnym	392 519	580	146	228	77	47	15	29	393 403
Należności od innych banków	30 969	2 007	507	2 009	678	67	21	1 012	36 064
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	289	0	0	0	0	0	0	0	289
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 445 952	42 794	10 806	0	0	168	53	0	2 488 914
Inwestycyjne aktywa finansowe	1 142 025	8	2	0	0	0	0	0	1 142 033
- dostępne do sprzedaży	738 013	8	2	0	0	0	0	0	738 021
- utrzymywane do terminu zapadalności	404 012	0	0	0	0	0	0	0	404 012
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	5 284	0	0	0	0	0	0	0	5 284
Rzeczowe aktywa trwałe	47 331	0	0	0	0	0	0	0	47 331
Wartości niematerialne	24 211	0	0	0	0	0	0	0	24 211
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 042	0	0	0	0	0	0	0	1 042
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	12 344	0	0	0	0	0	0	0	12 344
Pozostałe aktywa	10 379	4	1	0	0	0	0	0	10 379
Razem aktywa	4 112 345	45 393	11 462	2 237	755	282	89	1 041	4 161 298
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	17	0	0	0	0	0	0	0	17
Zobowiązania wobec innych banków	2 332	0	0	0	0	0	0	0	2 332
Zobowiązania wobec klientów	3 758 576	3 888	982	1 642	554	0	0	651	3 764 757
Rezerwy	6 781	0	0	0	0	0	0	0	6 781
Pozostałe zobowiązania	89 692	2 629	664	159	54	0	0	0	92 480
Razem zobowiązania	3 857 398	6 517	1 646	1 801	608	0	0	651	3 866 367
Kapitały	294 931	0	0	0	0	0	0	0	294 931
Razem pasywa	4 152 329	6 517	1 646	1 801	608	0	0	651	4 161 298
Zaangażowanie netto	(39 984)	38 876	9 816	436	147	282	89	390	0
Pozycje pozabilansowe	327 599	(39 603)	(10 000)	0	0	0	0	0	287 996
Aktywa	327 599	0	0	0	0	0	0	0	327 599
Pasywa	0	39 603	10 000	0	0	0	0	0	39 603
Luka	287 615	(727)	(184)	436	147	282	89	390	287 996

Pochodne instrumenty finansowe

W ofercie Banku znajdują się instrumenty pochodne, jednak do tej pory Bank nie był aktywnym uczestnikiem rynku instrumentów pochodnych. W ramach operacji wykonywanych przez Banku Poczty S.A. zawierane są transakcje pochodne w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej.

Bank dokonuje codziennej wyceny instrumentów pochodnych wykorzystując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Podstawą wyceny są ogólnodostępne stawki oraz kwotowania rynkowe zapisywane w systemie Reuters.

45.4 Ryzyko operacyjne

Bank określa pojęcie ryzyka operacyjnego jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji, którymi zarządza się odrębnie, natomiast uwzględnia ryzyko prawne.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w Banku, funkcjonuje struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmująca wszystkie komórki organizacyjne, oddziały oraz spółki zależne. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez wszystkich dyrektorów w podległych im komórkach organizacyjnych i oddziałach. W ramach bieżącego zarządzania podejmowane są działania mające na celu ocenę skali występującego ryzyka, ograniczenie skutków występujących zdarzeń oraz redukcję możliwości wystąpienia ryzyka w przyszłości. Nadzór nad całościowym procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Zarząd Banku. Funkcją opiniodawczą w zakresie podejmowanych działań mających wpływ na ryzyko operacyjne pełni Komitet Ryzyka Operacyjnego. Z kolei funkcja nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym została umiejscowiona w Pionie Ryzyka.

Każdy pracownik w ramach swojego stanowiska pracy identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, które następnie są gromadzone w dedykowanej do tego celu bazie danych. Zdarzenia są na bieżąco weryfikowane przez tzw. koordynatorów ryzyka operacyjnego oraz monitorowane przez komórkę koordynującą pod względem liczby występujących zdarzeń oraz wielkości strat. Monitorowanie zagrożeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrażania instrumentów ograniczających ryzyko w przyszłości.

Bank nieustannie optymalizuje procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach struktur Banku oraz w obszarze współpracy z podmiotami Grupy, jak i z Poczta Polska. W ocenie Banku prace rozwojowe w zakresie ryzyka operacyjnego mają pozytywny wpływ na kształtowanie się poziomu ryzyka operacyjnego w Banku zarówno w perspektywie bieżącej, jak również przyszłej działalności Banku.

Dodatkowo w zakresie ograniczania ryzyka operacyjnego w Banku obowiązują między innymi procedury związane z realizacją generalnych zasad polityki bezpieczeństwa Banku Poczty S.A. dotyczące przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy, przeciwdziałania przestępczości, zasad ochrony zasobów Banku zarządzania ciągłością działania, ochrony danych osobowych, informacji niejawnych i tajemnicy przedsiębiorcy oraz zasad zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.

Komitet Ryzyka Operacyjnego, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku otrzymują cykliczne raporty dotyczące ryzyka operacyjnego.

45.5 Pozostałe ryzyka

Poza powyżej wymienionymi i szczegółowo opisanymi rodzajami ryzyka Bank Poczty S.A. identyfikuje i ocenia następujące rodzaje ryzyka, które w ocenie Banku wymagają dodatkowego wyjaśnienia:

- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko strategiczne, oraz
- ryzyko cyklu gospodarczego.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to ryzyko sankcji prawnych bądź regulaminowych, strat materialnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, na jakie narażony jest Bank w wyniku nie zastosowania się do odpowiednich przepisów i standardów. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności ma na celu zapewnienie zgodności działania Banku Poczty S.A. z odpowiednimi prawami, przepisami i standardami.

Zarządzaniu ryzykiem braku zgodności podlegają w szczególności obszary związane z:

- przestrzeganiem ustawy Prawo bankowe oraz innych przepisów prawa, w tym przepisów prawa Unii Europejskiej, przestrzeganiem właściwych standardów rynkowych, dobrych praktyk i kodeksów postępowania przyjętych przez sektor bankowy,
- przeciwdziałaniem nadużyciom,
- przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- powstawaniem i zarządzaniem konfliktami interesów.

Identyfikacja zdarzeń ryzyka braku zgodności jest procesem ciągłym i odbywa się m.in. w oparciu o dane z bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego, dane z bazy reklamacji, skarg i wniosków, zgłoszenia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz informacje otrzymane z komórek organizacyjnych Centrali, w szczególności związane z ustalaniem stopnia dostosowania Banku do zmiany przepisów prawa. Wykryte zdarzenia ryzyka braku zgodności lub zdarzenia wskazujące na możliwość zaistnienia ryzyka braku zgodności komórka ds. compliance ewidencjonuje w bazie zdarzeń ryzyka braku zgodności oraz podejmuje czynności wyjaśniające i mitygujące, mające na celu zlikwidowanie lub zminimalizowanie zarejestrowanego ryzyka braku zgodności.

Pomiar poziomu występującego ryzyka braku zgodności dokonywany jest za każdy kwartał. Dla potrzeb pomiaru i monitorowania poziomu ryzyka braku zgodności metodą matematyczną wyznaczone zostały trzy kluczowe obszary pomiaru tego ryzyka, którym przydzielono wagi i przypisano miary. Zaistniałe zdarzenie braku zgodności jest ujmowane w adekwatnym obszarze, mierzone oraz oceniane. Na podstawie dokonanej oceny ustalany jest poziom ryzyka braku zgodności, według skali trzystopniowej (poziom ryzyka niski, średni lub wysoki), zgodnie z ustalonymi przedziałami.

Ponadto, komórka ds. compliance opiniuje bankowe przepisy wewnętrzne pod kątem spójności i zgodności zapewniając ich adekwatność do prowadzonej działalności, a także prowadzi stały monitoring zmian przepisów prawa krajowego oraz Unii Europejskiej, orzeczeń sądów krajowych i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, przez co możliwe jest płynne dostosowywanie się Banku do zmieniającego się otoczenia prawnego.

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne jest to ryzyko na jakie narażony jest Bank jako podmiot gospodarczy, pośrednio jego wynik finansowy i kapitał, z tytułu niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, braku lub wadliwej realizacji przyjętej strategii oraz zmian w otoczeniu biznesowym lub niewłaściwej reakcji na zachodzące w nim zmiany.

W kwietniu 2010 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła Strategię Banku Pocztowego na lata 2010-2013. Nowa strategia określiła pięć celów strategicznych oraz osiem inicjatyw strategicznych, służących osiągnięciu celów strategicznych. W dniu 30 października 2011 roku Rada Nadzorcza Banku przyjęła „Plan Finansowy Banku Pocztowego na 2012 rok” określający szczegółowe założenia w zakresie kierunków rozwoju Banku w 2012 roku.

Monitorowanie realizacji Strategii ma na celu badanie skuteczności podejmowanych działań w ramach dążenia do osiągnięcia celów Banku zdefiniowanych w Strategii oraz jakościową ocenę ryzyka strategicznego Banku.

Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko cyklu gospodarczego to ryzyko długotrwałego wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy lub kapitały Banku.

Na sytuację sektora bankowego w Polsce wpływ ma między innymi stan polskiej gospodarki. Bank Poczty prowadzi stały monitoring wskaźników makroekonomicznych obrazujących stan polskiej gospodarki, jak również raz w miesiącu przygotowuje szczegółowe raporty makroekonomiczne będące podstawą do podejmowania odpowiednich decyzji przez władze Banku. W 2011 roku, w związku z zawirowaniami na międzynarodowych rynkach finansowych i pogarszaniem się sytuacji gospodarczej w strefie euro wzrosło zagrożenie pogorszenia sytuacji gospodarczej również w Polsce, w związku z czym ryzyko cyklu gospodarczego określone został jako istotne okresowo. Pogorszenie się koniunktury gospodarczej, wzrost podatków, wzrost inflacji, wzrost stóp procentowych, istotne zmiany kursów walutowych oraz

wzrost bezrobocia mogą prowadzić do pogorszenia sytuacji finansowej klientów (w tym Nestorów, jako grupy docelowej Banku) i ich zdolności do regulowania zaciągniętych zobowiązań, zakładania lokat i nabywania produktów finansowych oferowanych przez Bank. Pogorszenie się koniunktury może spowodować również wzrost ponoszonych przez Bank strat z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek lub ograniczyć wzrost wartości portfela kredytów i pożyczek udzielanych przez Bank. W warunkach utrzymującej się niestabilnej sytuacji rynkowej, spowolnienia gospodarczego i rosnącego bezrobocia przy coraz bardziej ograniczanej konsumpcji i inwestycjach, może nastąpić istotny spadek wartości aktywów klientów Banku, m.in. wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielanych przez Bank kredytów.

46. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów na poziomie nie niższym niż wymagany przez zewnętrzne i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i podejmowanego ryzyka przez Bank.

Mając na uwadze powyższy cel Bank regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza ryzykami istotnymi,
- wyznacza kapitał wewnętrzny, który zobowiązuje się posiadać na wypadek materializacji ryzyka,
- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- dokonuje alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z kapitałem posiadanym,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania Strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych.

W 2011 roku poziom nadzorczego współczynnika wypłacalności oraz wewnętrznego współczynnika wypłacalności nie spadł w Banku poniżej wymaganego poziomu regulacyjnego.

Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

Fundusze własne składają się z funduszy podstawowych i uzupełniających. W roku 2011 fundusze podstawowe Banku obejmowały:

- fundusze zasadnicze (kapitał zakładowy, zapasowy i rezerwowy), oraz
- fundusz ogólnego ryzyka,
- i były pomniejszane o:
 - wartości niematerialne i prawne według ich wyceny bilansowej,
 - ujemne różnice z wyceny instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
 - inne pozycje wskazane w regulacjach nadzorczych.

Fundusze uzupełniające Banku w 2011 roku stanowiły:

- określoną, przez stosowne przepisy, część dodatnich różnic z wyceny instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- środki pieniężne pochodzące z uzyskanej w 2011 roku pożyczki podporządkowanej oraz emisji obligacji podporządkowanych,
- Inne pozycje wskazane w regulacjach nadzorczych.

Podpisy wszystkich członków Zarządu

data 15 marca 2012 roku Tomasz Bogus Prezes Zarządu

data 15 marca 2012 roku Szymon Midera Wiceprezes Zarządu

data 15 marca 2012 roku Piotr Gawron Członek Zarządu

data 15 marca 2012 roku Michał Sobiech Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

data 15 marca 2012 roku Maria Beata Kucińska p.o. Dyrektor Departamentu Rachunkowości